སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག

མཛད་པ་པོ། དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཕྱུང་ཟད་བཤད་པ་རང་རྒྱུད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དབལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

༡༧༦༤---༡༨༥༣

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཡང་།

SJRB-0502

འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་དཔེ་ལྟར་བསྒྲིགས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཪོས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༢༥ ཟླ་བདུན་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་ཚྭ།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་ཚྭ།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྐྲུར་མཁན། བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས།

རིབ་གཟུགས་སྒྲིག་སྦྱོར་བ། བསྟན་པ་ཚོས་དར།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། III

སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག ༡

མཚན་ཉིད། ༡

དབྱེ་བ། ༣

སྐྱེ་ཚུལ། ༥

སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག ༡༠

སྤྱིར་བཤད་པ། ༡༠

སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བ། ༡༦

སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ༢༢

ཀུན་འགྲོ་ལྔ་བཤད་པ། ༢༢

ཡུལ་ངེས་ལྔ་བཤད་པ། ༣༡

རྩ་དྲུག་བཤད་པ། ༣༩

ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་བཤད་པ། ༤༧

དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་། ༥༨

གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་པ། ༧༡

དགེ་མི་དགེའི་སེམས་བྱུང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ། ༧༦
མཐོང་སྣང་དང་སྒོམ་སྣང་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། ༧༥
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་བཤད་པ། ༨༦
མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༩༥
འདོད་ཆགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༩༧
ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤོང་ཚུལ། ༩༩
ཤེས་པ་ཡུལ་པ་འཇུག་ཚུལ། ༡༠༡
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ། ༡༠༡
ཚད་མ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ། ༡༡༠
རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ། ༡༡༣
ཚད་མིན་གྱི་བློ། ༡༡༤
སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར། ༡༣༥
དེ་ལས་འཕོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རིམ་པ། ༡༣༧
པར་བྱང་སྨོན་ཚིག ༡༦༣

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ནི། མདོ་སྨད་རྨ་གཡང་ཕྱུག་མོའི་གཞུང་དུ་ཡབ་དབང་གྲགས་སྐྱབས་དང་ཡུམ་བདེ་ཟླ་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་(༡༧༦༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རྗེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལོན་སྐབས་རྒྱུད་པ་གཉན་བསམ་གཏན་སེང་གེ་ནས་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་འདོན་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་འཛིན་གྲུབ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་སྐབས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བཞེས་མཛད། རྡོ་རམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན། བསྡུས་གྲྭ། བློ་རྟགས། རྟགས་རིགས་རང་ལུགས། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ། གྲུང་ཏུའི་རྟེན་འབྲེལ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཆེན་མོ། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པ་ཡན། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཐུགས་འཛིན་གནང་། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་སྐྱུ་ཆས་བཀྲེན་པས་བྲག་ཛ་དང་གཏོར་སྐམ་གྱི་བཞེས་ཐུག་བསྐོལ། བཞུགས་གདན་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ས་རྗེན་ལ་བཞུགས། གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཡང་གྲང་དུས་ཐྲ་གམ་བཞེས་ནས་བཞུགས་པ་ལས་ན་བཟའ་གཞན་མེད་པ་སོགས་སྐྱོ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་ཁོ་ན་ལ་གཞོལ། ཚུ་སྣག་དགུན་ཆོས་ལ་ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་སྐབས་བླ་མ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཐོག་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་གསེར་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཆེད་མཚོ་སྔོན་ཁུལ་ལ་འབུལ་སྡུད་ལ་ཕེབས། བླ་མ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་དང་གཙང་རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གཉིས་ལས་རྩིས་སྐོར་དང་། མེར་རྒན་ཆོས་རྗེ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་རི་མོ་ལག་ཁྲིས་བསླབས། སྐབས་མཚམས་ནམ་འགྲིག་ལ་དབེན་མཚམས་དང་བསྙེན་པ་ལས་ཏུང་འགག་ཞིག་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་ཐོག་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་

སྲུམ་ཙུར་རྒྱུད་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞིར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཡང་སྲིད་ཆེད་ལྷ་སར་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་པཎ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གསེར་ཞལ་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་། ཧོ་བོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། བ་རི་དགེ་བཤེས་ཁྲབ་བདག །བཀྲས་ལྷུན་ཡོངས་འཛིན་ཞལ་སྔ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་རྒྱུན་དཀོན་མང་དུ་གསན། ས་ཧྲ་ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཆིབས་བསྐྱུར། དེ་ནས་མཛོད་དགེ་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གསར་འདེབས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་མཆོད་རྫས་གསར་བསྒྲིགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བཞེངས། གཞན་ཡང་དགོན་སྡེ་མང་པོར་སྒྲུབ་མཆོད་དུ་མ་གསར་འཛུགས་གཏོང་ཐེབས་དང་སྤྱི་འཛོག་མང་འགྱེད་འཆམ་ཡུས་མེད་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ནས་ཞེ་དྲུག་བར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་ཐོག་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞི་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་ནས་ལྔ་བཅུ་བར་རབ་རྒྱས་གླིང་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ནས་དོན་ལྔའི་བར་ཨ་ཆོག་དགོན་དང་བསྟན་འཕེལ་གླིང་གི་ཁྲི་འཛིན་མཛད། དེ་སོ་སོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྒྲིག་ལམ་དག་ཐེར་དང་བཙོས་བསྐྱུར་ཡང་ཡང་མཛད་དེ་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་རྐང་ཚུགས། བྱང་གྲྭ་གུ་ནས་ལྷོ་ཐེ་ཁྲོན་བར་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་སོགས་ལ་གཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། 《བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་》དང་། 《རྗེ་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་འདོད་འཇུག་ངོགས།》 《གྲུབ་མཐའི་དྲིས་ལན་ཕྱོགས་ལྷུང་མུན་སེལ།》 《བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་གནད་དོན་གསལ་བ།》 《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་མེ་ཏོག》 《ལྟ་བའི་ཟིན་བྲིས་འོད་ཟེར་སྟོང་འབར།》 《རྗེ་བཙུན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་པད་མོ་བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད།》 《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱི་ཀཱ་རིན་ཆེན་ལྗོན་ཤིང་།》 《བདེ་ལམ་ཟིན་བྲིས་སྙིང་གི་མེ་ལོང་།》སོགས་བཀའ་རྩོམ་པོད་བཅུ་གཉིས་ཙམ་མཛད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་གསར་བཞེངས་གནང་། སྤྱི་ལོ་ནས་ན་བཟའ་དང་ཉེར་སྤྱད་འཕགས་ཆེན་ཇི་ཡོད་སྤོང་ཐག་གི་ཚུལ་དུ་འགྱེད་བཏང་སྟེ། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་གླང་ (༡༩༥༣) ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཡར་ཚེས་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ཚུལ་བསྟན།

དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་བཤུས།

༄༅། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་རང་རྒྱུད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༄ ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ། མ་དུལ་གླང་ཆེན་ཆང་གིས་མྱོས་འདྲ་བའི། །ཐ་ཀོད་རང་རྒྱུད་ཡང་དག་ལམ་བཟང་བོར། །སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཀྱིས་བཀྲི་བའི་བླ་མ་རྗེ། །རྒྱལ་ཀུན་སྤྱི་གཟུགས་དེ་ཡིས་རྟག་ཏུ་སྐྱོངས། །དེ་ལ་འདིར་རང་རྒྱུད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། །སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ།

མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་

སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་རྣམ་རིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་ཡིད་གང་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཙོ་སེམས་དེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལྔ་ནི་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་དབང་པོ་སོ་སོར་ཡོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དབང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་དང་གང་གི་སྔ་རོལ་ཏུ་འགག་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲས་ནི། མཛོད་ལས། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གང་རུང་འགག་པས་མི་ཆོག་པས་དྲུག་ཀ་འགག་མ་ཐག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྣམ་ཤེས་ལྔ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་རྣམ་

ཞེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་དབང་དུ་འཇོག་པར་སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

མཛོད་ལུགས་ལ་ཆགས་སྟང་མངོན་གྱུར་གྱི་དུས་སུ་དབང་ཞེས་ལ་མཐོང་སྣང་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀ་འགག་ནས་ཞེས་པ་གཞན་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་ཀྱང་། བྱེ་སྨྲའི་ནང་ཚན་གོས་དམར་སྡེ་བས་ཡིད་དབང་གི་རྟེན་ལ་སྙིང་འཇོག་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཡང་སྙིང་ཡོད་པར་འདོད་ཚུལ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་སོགས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་དབང་ཡང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཚུལ་གཞན་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་བསྣན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་འདོད་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དྲི་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསྣན་ནས་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བའི་ལུགས་བཞི་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཐ་དད་

དུ་སྣང་ཡང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་གཞན་རྣམས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཚོར་འདུ་རེག་པ་སེམས་པ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་སེམས་དང་ཐ་མི་དད་དུ་འདོད་པ་སོགས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་བ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བྱུང་འདི་དག་ལས་རྫས་ཡོད་ནི་དྲུ། བཏགས་ཡོད་ནི་དུ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ནས། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྔ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་བདུན་དང་། ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པའི་རྩ་ཉོན་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་རྫས་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་ཡིག་ཆ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་རྣམས་རང་རྐྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་རྐྱ་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འགོག་སྙོམས་བཏགས་ཡོད་དུ་སྨྲ་ན་དངོས་པོ་མིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་དུ་འགལ་བར་འདོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྐྱ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། རང་རྐྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཁྱད་

པར་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

ཡང་སེམས་ལ་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། ཡང་སེམས་ལ་འགོག་སྙོམས་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་གཉིས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ལ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྡུས་པའི་སེམས་དགུ་ཡོད་པ་སེམས་བྱུང་ལ་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་ཚུལ།

གསུམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་དང་། དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་དེ། གཟུགས་རྟོགས་པའི་མི་ཤེས་ཚད་མ་གཟུགས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དབང་མངོན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་གསུངས་པས། བོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པའི་ལུགས་དེ་མངོན་པ་དང་། ཚད་མ་པ་གང་དང་ཡང་

མི་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ་དེ་མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སློས་པས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གཙོད་དོ། །དེས་རྣ་དབང་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་འདོད་ཚུལ་ནི། ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དྭངས་པ་རྒྱུན་འབྱུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཚད་ཙམ་ཤིན་ཏུ་དྭངས་བའི་པགས་པས་བཀབ་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི། དབང་རྟེན་རྣ་འབྱུག་གི་ནང་ན་གྲོ་ག་གཅུས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྣའི་དབང་པོ་ནི། སྣ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ན་ཐུར་མ་གཤིབས་པ་ལྟ་བུ། ལྕེའི་དབང་པོ་ནི། དབང་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་ན་ཟླ་ཕྱེད་གཉིས་གཤིབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བྱེ་སྨྲ་བ་དག་གིས་དབང་རྟེན་གྱི་དབུས་སྐྲའི་རྩེ་མོའི་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་དབང་པོའི་རྫུལ་ཕྲན་གྱིས་མ་ཁེབས་པར་འདོད་ཅེས་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དྭངས་པའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བོད་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ལས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་མཛོད་ལས། ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྫས་དགུའོ།།

དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྫས་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་པ་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ཡང་གང་སྤྱིལ་ལས་ནི་དབང་པོ་དང་དབང་རྟེན་གྱི་བཤད་ཚུལ་གོང་གི་དེ་དང་ཚིག་ཟུར་འདྲ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་དྭངས་པ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མེད་དོ། །བཟུང་བའི་དངོས་པོ་ལས་མ་གཏོགས་ཞེས་དང་། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བ་འགའ་ཞིག དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་སུ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་མི་འདོད་བརྟག་པར་དཀའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཀྱང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་དང་། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཅིང་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པར་ནི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་དབང་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ནུས་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྡེ་བའི་སྐབས་སུ་དམིགས་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་གཞན་གང་ཞིག མིག་ཤེས་དེ་གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེད་པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་དེ་མིག་དབང་དང་བེམ་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་

ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་ཞིག་དབང་པོར་འདོད་དགོས་ཏེ། དམིགས་བརྟག་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེས་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཇུག་པར་སེམས་ཙམ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་ལ་སྒོ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་དེ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་གཟུང་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་དབང་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཡིད་དབང་ལྟ་བུ་དེ་རང་དབང་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བའི་རྐྱེན་རྣམས་ཐུན་མོང་བའི་བདག་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་དེ་གསལ་རིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་དེ། དེའི་དེ་

མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་ལྔ་བུ་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་པ་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། མིག་ཤེས་དང་སྣ་ཤེས་ལྔ་བུ་དབང་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་དེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྔོན་པོ་དང་། མིག་ཤེས་སྔ་མའི་སྟེང་གི་མིག་ཤེས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྔོན་པོ་དེ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྐྱེན་ཡང་ཡིན་པས་ན་དམིགས་རྐྱེན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དམིགས་རྐྱེན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི། དམིགས་རྐྱེན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་དེ་ཡུལ་དུ་ཡོད་ན་མིག་ཤེས་དེ་སྐྱེ་ལ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ཕར་ཆེར་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲའོ། །

འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲ་བས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྐྱེན་དང་། ཆོས་གང་

དང་གང་གི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་བདག་རྐྱེན་དང་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྔར་སྐྱེས་རྣམས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་འདུས་བྱས་མ་གཏོགས་འདུས་མ་བྱས་ལ་རྐྱེན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱང་མདོ་སེམས་གཉིས་དང་རགས་པ་མཐུན་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་གཟུགས་ལ་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ས་བོན་འགག་མ་ཐག་པ་དེ་མྱུ་གུའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་ཙ་འཇུག་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་བྱུང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།

སྤྱིར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཡོད་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཙི་ཏ་ཞེས་པ་སྒྲ་མདོ་ལས། ཙི་ཏ་ནི་གསོག་པ་ལའོ་ཞེས་པ་ལྟར་བག་ཆགས་གསོག་པས་ན་སེམས་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་

ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། སེམས་ལས་འཕྲལ་དུ་བྱུང་བས་ན་སེམས་བྱུང་། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟློས་པའི་དོན་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཙམ་འཛིན་པའོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི། ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བློ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རིག་པ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་དཀའ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་། ཁྱད་པར་རིག་པ་གཉིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་གཙོ་སེམས་དང་། རང་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་རྒྱན་སོགས་ལས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་ཆེ་ལ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་། ཁྱད་པར་རིག་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དབྱེ་དགོས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

སེམས་དང་། དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་

པ་ཐ་དད་དང་། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་གྲགས་ཆེ་ལ། བཙུན་པ་དགེ་འདུན་སྐྱོང་སོགས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྐོངས་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དེའི་འཁོར་དུ་འཇིག་ལྟ་སོགས་བྱུང་ཆེ། སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དུས་མཉམ་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡོམ་གསུམ་རིམ་མནོས་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ལ་སྡོམ་གསུམ་གནས་པའི་ཆེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་། ཐོབ་གཏོང་སྐྱེ་འགག་དུས་མི་མཉམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་མོ། །

སེམས་ཡིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་གཉིས་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་ཐུར་དུ་ཕྱེ་ནས་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རྩོད་པའི་རྩ་བ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང་། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་གོ་རིམ་གྱི་མགོ་འཛུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ཞེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གི་རྒྱུས་ཁྲིམ་པ་རྣམས་རྩོད་ལ། ཆོས་ལ་ཆོས་མིན་དང་། ཆོས་མིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུས་རབ་

བྱུང་རྣམས་རྟོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་ཞེན་པའི་སྲེད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཟས་དང་ཚོད་མ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྟོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བ་དང་། །འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱུའི་ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་ཕུང་པོར་བཞག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བྱུང་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་ལས་འདི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཞག་ཅེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཡང་སྣ་མ་ནི་ཕྱི་མའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྨྲོང་ངོ་། །ཇི་ལྟར་ཚོར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དང་དེར་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། སྦྱོང་བ་དང་། མཚན་

མར་འཛིན་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་གསུངས་པ་སོགས་མཛོད་དང་མཐུན་པ་མང་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ལ། མཛོད་དང་། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་མཛོད་ལུགས་ལ་རྟེན་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། གཙོ་སེམས་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་བརྟེན་པས་ན་རྟེན་མཚུངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་དམིགས་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དང་། སེམས་བྱུང་གི་འཛིན་སྟངས་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་མཚུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དུས་མཉམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་མཚུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་གཅིག་དང་། འདུ་ཤེས་གཅིག་ལ་ས་མེད་པ་སོགས་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྫས་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། མཚུངས་པ་ལྔ་སྟེ། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། དུས་དང་། རྫས་མཚུངས་པ་དག་གིས་སོ་ཞེས་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་།

རྣམ་པ་དང་། དུས་དང་། རྫས་མཚུངས་པ་དག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་གང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་རྟེན་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །དུས་གང་ན་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ན་སེམས་ཡོད་པ་ནི་དུས་མཚུངས་པའོ། །རྫས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲངས་མཉམ་པའོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཙུ་གཉིས་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྫས་མཚུངས་པ་གང་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སེམས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རེ་རེ་ཡིན་ཏེ། རྫས་རིགས་མཐུན་པ་གཉིས་ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་པའི་ལུགས་ལ། དུས་མཚུངས་པ་དང་། རྫས་མཚུངས་པ་གཉིས་སྔར་དང་འདྲ། དམིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབ་བ་མ་གཏོགས་སྔར་དང་འདྲའོ། །ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། གཙོ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟག་པ་ཡོད་མེད་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་

དུ་སེམས་བྱུང་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་། ཁམས་གསུམ་གང་གི་སས་བསྡུས་ཡིན་མིན་མཚུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་ཡང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་ཡིན་གྱི། བདག་གི་དངོས་པོ་ནི་མིན་ནོ། །མཐུན་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིན་ནོ། །དུས་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་གྱི། དུས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་མིན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཁམས་དང་ས་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་པའི་ཁམས་དང་ས་པ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྫས་མཚུངས་པ་དང་། ཡུལ་མཚུངས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཅེས་མི་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པས་རྫས་སོགས་བཞི་ཙམ་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །

སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བ།

སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ། ཡུལ་ངེས་ལྔ། རྩ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག །གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་སིམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའམ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་འགྱུར་བ་གཅོད་པའམ། ཕྲད་པར་བྱེད་པའི་རེག་པ་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་ངེས་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་། རང་ཡུལ་ངེས་པའི་མོས་པ་དང་། རང་ཡུལ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། རང་ཡུལ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། རང་ཡུལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ཡུལ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་། ངེས་པའི་ཡུལ་དང་། འདྲིས་པའི་ཡུལ་དང་། བརྟག་དཔྱད་བྱས་བའི་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོར་ངེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ། ལས་འབྲས་སོགས་ཅི་རིགས་ལ་དད་པའམ། འདོད་པའམ། ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་རིགས་པས་འཇུག་པའི་དད་པ་དང་། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ

པའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ནམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པའི་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་མ་ཆགས་པའི་ཆགས་མེད་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། དེའི་གནས་དང་། དེའི་བྱེད་པོ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་སྡང་མེད་དང་། ཡུལ་ལ་མ་རྨོངས་བའི་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ལུས་སེམས་ཅི་རིགས་ལས་རུང་གི་ཤིན་སྦྱངས་དང་། བླང་དོར་ལ་སེམས་བསྲུང་བའི་བག་ཡོད་དང་། བྱིང་རྒོད་མེད་པར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་བའི་གཏང་སྙོམས་དང་། གཞན་ལ་ཐོ་མི་འཚམ་པའི་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་སྟེ་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་དགེ་བར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་མེད་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

རྩ་ཉོན་དྲུག་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། དེའི་གནས་དང་སེམས་ཅན་ལ་མནར་སེམས་པའི་ཞེ་སྡང་དང་། འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། རང་ཡུལ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཉོན་གྱི་ནང་ཚན་ལྟ་བ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་འཇིག་ལྟ་དང་། འཇིག་ལྟས་བཟུང་ཚུལ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པའི་ཆ་

ནས་མཐར་ལྟ་དང་། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་། ལྟ་བ་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཐར་བའི་རྒྱུ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུ་དང་ལམ་དུ་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་རྩ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོའམ། རྩ་བ་དང་། སྒོ་དུ་མ་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གནོད་པར་འདོད་པའམ། མནར་སེམས་པའི་ཁྲོ་བ་དང་། གནོད་ལན་བྱེད་འདོད་མི་གཏོང་བའི་འཁོན་འཛིན་དང་། ཁ་ན་མཐོ་བ་སྦེད་པའི་འཆབ་པ་དང་། གནོད་ལན་འཇལ་བའི་འཚིག་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་འཁྲུགས་པའི་ཕྲག་དོག་དང་། རྙེད་བཀུར་སོགས་ལ་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱད་གཏོང་མི་ནུས་པའི་སེར་སྣ་དང་། གཞན་བསླུ་སེམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་འདོད་ཀྱི་སྒྱུ་དང་། རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་གཡོ་དང་། ལེགས་པའི་མཚན་མ་གང་རུང་ལས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་རྒྱགས་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་བརྩེ་བར་མ་ཟད་ཐོ་འཚམས་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་ངོ་ཚ་མེད་

པ་དང༌། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་ཁྲེལ་མེད་པ་དང༌། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་འཆར་བར་སེམས་ཉོག་པོར་བྱེད་པའི་རྨུགས་པ་དང༌། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རྒོད་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དད་པ་མི་བསྐྱེད་ཅིང༌། མ་དད་མི་འདོད་ཡིད་མི་ཆེས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མ་དད་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་སྤྲོ་བའམ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་ལེ་ལོ་དང༌། ཟླང་དོར་ལ་སེམས་མི་བསྲུང་བར་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བའི་བག་མེད་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་པ་དྲན་ཞིང་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་བའི་བརྗེད་ངེས་དང༌། སྤྱོད་པ་གང་ལ་ཡང་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཡེང་སྟེ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ཉེ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩ་ཉོན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་དག་དང་ཉེ་བའམ། ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་དང་ཉེ་བའམ། རྩ་ཉོན་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྒོ་རེ་རེ་ཙམ་ནས་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་འགྱུར་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་སྡུད་པའི་གཉིད་དང༌། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་འགྱོད་པ་དང༌། སེམས་ཞིབ་པར་

བྱེད་པའི་དཔྱོད་པ་དང་། སེམས་རྩིང་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ལ་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་སློང་དང་གྲོགས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གསར་རྩོད་ཀྱི་བསྡུས་གྲྭའི་གསར་བུ་བ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་རགས་པ་ཙམ་རེ་ངག་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལྟར་བཀོད་ལ། མཛོད་གནས་གཉིས་པར་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་དང་། དགེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་དྲུག་དང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས་དང་། རྩ་ཉོན་དྲུག་ལས་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྒོམ་སྤངས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ་གསུངས་པ་རྣམས་ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་དང་། མ་ངེས་པའི་སྡེ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད། །ཅེས་པ་ལྟར་ལ། བཏང་ངེས་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། རྣམ་གཡེང་གསུམ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་ལྷུ་བོར་བའི་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ཡོད་

པ་རྣམས་མངོན་པ་གོང་མའི་བཤད་ཚུལ་དང་བབ་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཞིབ་ཆ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་ཏུ་འགོད་ལ།

སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

འདིར་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་གཞིར་བཞག་ནས་སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ། ཡུལ་ངེས་ལྔ། རྩ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག །གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་པ་དང་དྲུག །

ཀུན་འགྲོ་ལྔ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་མྱོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྟོབས་ཞེས་པས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་གྱི་གྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བ་གཅོད་དེ་སེམས་བྱུང་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །འདིའི་མྱོང་ཞེས་པ་དང་། ཚོར་བའི་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ཞེས་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་ཏེ། རིག་པས་བཅད་པ་དེ་མྱོང་བའམ་ཚོར་བ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞེས་རིག་ཚོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ནས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །

ཚོར་བ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཚོར་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ནི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པས་ཡིད་ཚོར་དུ་འཇོག་པ་དེས་ཤེས་སོ། །ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། མྱོང་བའི་ངོ་བོ་གང་གིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སོ་སོར་མྱོང་བའོ་ཞེས་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མྱོང་བྱ་མཐའ་དག་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དུ་གསུངས་ལ། བྱེ་སྨྲས་ནི་མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། ཞེས་སོགས་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེའི་རྣམ་སྨིན་དང་། རྒྱུ་མཐུན་དང་། བདག་འབྲས་ཡོངས་སྨིན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

མཛོད་ལས་སེམས་ཚོར་ལ་ཉེར་རྒྱུ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་དྲུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྙོམས་

གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་རྒྱུའི་དོན་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲས་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་སོགས་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་བས་ན་ཉེར་རྒྱུ་ཞེས་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚོར་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ཡུལ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་ཚོར་ཁོ་ན་ཉེར་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུས་ཚོར་ལ་ཉེར་རྒྱུ་མི་བཞེད་དེ། གཟུགས་མཐོང་བ་ན་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་གཞི་སྐྲུན་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་ཚོར་ཙམ་གྱིས་ཡིད་རྒྱུ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །བསྡུ་བ་ལས། ཚོར་བ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚོར་བ་བདེ་བས་ཡུལ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་སྲེད་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡུལ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འཇིགས་སྲེད་བསྐྱེད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་དུ་གསུངས་ལ། ཀུན་བཏུས་ལས་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ནི་ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཚོར་བ་ནི། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ལ་ཞེས་གསུངས་ནས་ཞེན་པ་བརྟེན་པ་ཞེས་པས་སྲིད་པ་འདྲེན་ཚུལ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པས་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཚུལ་གོ་དགོས་གསུངས་བ་ཡང་སྔ་མས་ངན་འགྲོའི་ལས་སོགས་འདྲེན་པ་དང་། ཕྱི་

མས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རགས་པར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཚུལ་ལ་བཤད་དགོས་ཀྱི། གཉིས་ཀས་སྲིད་པ་འདྲེན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བས་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྲིད་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་ལྔ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཀྱང་འདོད་ལྡན་གྱིས་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་དང་འདྲ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ། སྔོ་རིས་ཡིན་ལ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱད་པར་རམ། སྔོ་རིས་མ་འདྲེས་པར་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཚོར་བ་མྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་དེ་དང་འདུས་ནས་ཤེས་པས་ན་འདུ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བཀྲ་བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་འདི་ནི་སྔོན་པོའོ། །འདི་ནི་དཀར་པོའོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས་དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།

ཐ་སྙད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། བསྡུ་བ་ལས། འདུ་ཤེས་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུམ་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ནི་བརྗོ་བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ལྟར་ཡིན་མོད། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པར་གྱུར་བའི་ཚད་མ་མ་གཏོགས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་བརྗོ་བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བཞག་གི བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་གཙོ་སེམས་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་མ་ཡིན་པས་བརྗོ་བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འཇོག་དཀའ་སྟེ། ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་བརྗོ་བར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདུ་ཤེས་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྔ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་པ་ལ་བརྟེན་པས་ཐོགས་པའི་རེག་པ་དང་། ཡིད་ནི་ཚིག་ལ་བརྟེན་པས་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཚིག་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པས་དྲུག་པ་ལ་ཚིག་བླ་དྭགས་ཀྱི་རེག་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ལྔ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན། །དྲུག་པ་བླ་དྭགས་ཚིག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁབ་ལེན་གྱི་རྡོས་ལྕགས་གཡོ་བ་ལྟར། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་ཡུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་བསྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། སེམས་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུས་དང་། ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ལས་སེམས་པ་ཁོ་ན་དང་། བསམ་པའི་ལས་ནི་གཟུགས་ཅན་དུ་བྱེ་སྨྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་བསམ་པའི་ལས་དང་། སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ལམ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །བརྣབ་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་པས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཉིས་འདོད་པ་བྱེ་སྨྲ་དང་མཚུངས་ཀྱང་། ཞིབ་ཆའི་ཁྱད་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །སེམས་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་། རང་རྒྱུད་པས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ལས་སུ་འདོད་དགོས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མི་དགེ་བའི་

སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མོ་ཞུ་འགལ་གྱི་བུའི་བྱུང་བར། ལས་ཀྱིས་ནོངས་ནས་འཕྲུལ་བ་ཕར་ཞོག །རྫུ་བ་ཙམ་ཡང་མ་དྲན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲ་གཞན་ཡང་མང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་ཡོད་ན་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ལས་ལ་སེམས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དཔྱད་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་སེམས་པས་སེམས་བསྐྱུལ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་ལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་སེམས་པས་འདུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་སེམས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བཞག་པ་ཡིན་པས། སེམས་པས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱུལ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དྲན་ཤེས་བརྗེན་པ་གལ་ཆེའོ། །

རེག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་དང་འཕྲད་པ་ན། རེག་པས་ཀྱང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་གཅོད་ཅིང་། དེ་ལས་

ཚོར་བ་ཡང་སིམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བའི་བདེ་སོགས་སྐྱོང་འགྱུར་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་གཅོད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ཞེས་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་འདུས་པ་ཀོ་ན་ལ་གོ་མི་རུང་བས་སྐད་ཅིག་སྤྲ་ཕྱིའི་སྤྲུ་རིས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་གཉིས་རྒྱུ་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་འདུས་ཤིང་འབྲེལ་བ་ཡང་འདུས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་འདུས་པ་ལས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོད་པ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ལ། རེག་པ་ལ་དབྱེ་ན་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པ་གོ་སླའོ། །མདོ་ལས། རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ། སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ན་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་སྐྱོང་ལ། དེ་ལས་སྲེད་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་དོན་གཉེར་གྱི་ལེན་པ་སྐྱེ་བས། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ལས་དུ་མ་གསར་དུ་བསགས་པ་དང་། ལས་དུ་མ་ལ་གསོས་བཏབ་ནས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཟློ་ཚུན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་

ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་སེམས་བྱུང་སོ་སོ་ངོས་ཟིན་པ་གལ་ཆེའོ། །

ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པའམ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་རམ། མི་གཡོ་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་སྟེ། སེམས་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་སྐྱི་ལ་གཡོ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་ནི་སེམས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལ་གཏོད་བྱེད་དམ་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པས། མཛོད་ལས། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་དུས་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གཏོད་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ཉེར་བ་སྡོགས་བདུན་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །ལྷ་བོ་དེ་དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས། དམིགས་པ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་ལ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་ལས་ནི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེས་གོ་བར་ནུས་སོ། །སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། སེམས་གཅིག་ལ་ཡང་རང་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་མེད་ན་ཡུལ་མྱོང་

མི་ནུས། འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་མི་ནུས། སེམས་པ་མེད་ན་ཡུལ་ལ་གཡོགས་མི་ནུས། ཡིད་བྱེད་མེད་ན་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའམ་བརྟན་མི་ནུས། རེག་པ་མེད་ན་རྟེན་མེད་པས་ཡུལ་དང་འཕྲད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་ངེས་ལྔ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ལས། འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འདོད་པའམ། བསམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཞེས་པ་སེམས་བྱུང་འོག་མ་རྣམས་ལའང་འདྲའོ། །དབྱེ་ན་ཐྲད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། དོན་གཉེར་ཅམ་གྱི་འདུན་པ་གསུམ་ཡོད། མཛོད་ལུགས་ལ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་འདུན་པ་ཡིན་པས། འདུན་པ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་དེ་འདུན་པའི་རྫས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་འདུན་པ་དངོས་མིན་ལ། ལྟ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ནའང་ཡུལ་ངེས་ལྔ་དགེ་སེམས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡུལ་ངེས་ལྔ་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ནི་དགེ་སེམས་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་འདོད་པ་ལ་མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་དང་། ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་། ཆ་ཉོན་གྱི་འདོད་ཆགས་གསུམ་འབྱེད་དགོས་ཀྱང་། བྱེ་སྨྲས་འདུན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡུལ་ངེས་སུ་འདོད་པས། ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་ལས། དོན་ཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཞེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་ནི་ཡུལ་ངེས་དང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་ནི་ཆ་ཉོན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་སེམས་བྱུང་རིགས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་སྨྲ་ལྟར་འདུན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགོངས་སམ་སྙམ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུན་པ་སྐྱེ། འདུན་པ་དང་མོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་། གནས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་པས་མི་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་བཀག་ནས། དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། བསྡུ་བ་ལས། འདུན་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ངེས་ཟིན་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་སེམས་ཡུལ་ལས་མི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་འཕྲོག་

པ་ནི། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྟ་ངན་ལ་མོས་པ་སོགས་ནི་མོས་པའི་རྗེས་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཡུལ་ངེས་སུ་མི་འཇོག་ལ། མཛོད་ལས་ནི། ཡུལ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་ཅིང་འདོད་པས་མོས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ནི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་རག་ལས་པས། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་བྱས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བསྡུ་བ་ལས། མོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པར་འཛིན་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། མོས་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནམ། སྐྱོན་ནམ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལ་མོས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དྲན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འདྲིས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་མི་བརྗེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་སེམས་མི་གཡེངས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། དྲན་པ་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། དྲན་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམ་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སྨྲ་བ་དྲན་པ། རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་ལྡན་གྱིས་ཆགས་ཡུལ་མི་བརྗེད་པ་དང་། དགྲ་ལ་མནར་

སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལྷ་བུ་ནི་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་མིན་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་དག་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་ད་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ད་ལྟ་བ་ཡང་སྔར་འདྲིས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཐམས་ཅད་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་པའི་གཞི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡང་ཞིབ་ཆ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། བྱེད་ལས་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་སོགས་བཞི་དང་། དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འཛོམས་ཚུལ་སོགས་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་ཚེ་རང་གི་བློས་བཏགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་སེམས་འཛིན་དགོས་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བརྟག་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཐེ་ཚོམ་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་མིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་ཡང་མིན། རིགས་པ་མིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྤྲོས་པ་དང་། རྒྱུ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་གཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱའོ། །

བླང་དོར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། རིགས་པ་དུ་ཞིག་གིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་ཅེ་ན། བཞིས་དཔྱོད་དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སོ་སོའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའོ། །འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་། དེ་དག་གི་གཞི་རྣམ་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་ཚོལ་

བའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་འདི་ནི་ཆོས་སོ། །འདི་ནི་བྱེད་པའོ། །ཆོས་འདིས་ནི་བྱ་བ་འདི་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཚོལ་བའོ། །འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་དོན་སྒྲུབ་པའོ། །འདི་ཡང་ཅི་འདི་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་ཚོལ་བའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་མེ་ཚ་བ་དང་། ཆུ་རླན་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ཚོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་བཞི་ལ་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རིགས་པ་དངོས་ནི་ཚད་མ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། འདི་དག་གིས་རིག་པར་བྱེད་པས་ན་བྱེད་ལས་སམ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་ས་མཐའ་བྲིས་པ་ནོར་རམ་དཔྱད། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོའི་གཞི་རྣམས་འཚོལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཚོལ་བའི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚད་མ་གསུམ་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཀྱི། རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཚོལ་མི་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྟོས་པའི་རིགས་པས་འཚོལ་བའམ་དཔྱོད་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་འཚོལ་བའམ་དཔྱོད་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་དགོས་སོ། །

ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཐོས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་སྤྱར་མ་ཐོས་པ་ཉན་པ་དང་། མི་བརྗེད་པར་བློ་ལ་འཛིན་པ་དང་། བརྗེད་པ་བྱུང་བའི་ཚེད་དུ་ཁ་ཏོན་དང་གཤར་སྦྱངས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་ལུང་ཚད་མ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་ངེས་པ་རྙེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐོས་པ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚིག་དང་དོན་ཉན་པ་གཉིས་དང་། ཉན་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། རིག་གནས་ལྔ་ཉན་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ཉན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚིག་སྒྲུབ་ལུགས་དང་ཚིག་གི་ཆ་བྱེ་ནས་ཉན་པ་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་

ཉན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ལུགས་ཉན་པ་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚད་མས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞི་སོགས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་དང་སེམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསམ་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཐོས་དོན་ལ་བསམ་ཞིང་དཔྱད་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚིག་ལ་སེམས་པ་དང་། དོན་ལ་སེམས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ལ་སེམས་པ་ཡོད་དེ། ཚིག་གཅིག་དོན་དུ་མ་དང་། ཚིག་དུ་མ་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་སེམས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་སེམས་པ་ཡོད་དེ། བགྲང་བ་དང་། གཞལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་དང་། དཔྱད་སྒོམ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་ཤིང་བྱས་ཤིང་བགྲང་སྟེ་སེམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རེ་རེ་ལ་རིགས་པ་བཞིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་ཅིང་བསམ་ནས་འཇལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་བྱུང་གིས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་དོན་དེ་ལ་དཔྱད་འཇོག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒོམ་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་བྱུང་གིས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་དོན་ལ་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་

པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་སྒོམ་དང་། འཇོག་སྒོམ་གཉིས་དང་། དགོས་པ་དང་། རྟེན་དང་། དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་གྱི་དབྱེ་བ་གང་ཡོད་ལྟར་སྒོམ་བྱུང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །དགེ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་། བྱེད་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཚུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདུན་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དད་ལྡན་དང་། འདུན་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་དང་། མོས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཁུར་ལེན་ཅན་དང་། དྲན་པ་ཤས་ཆེ་པ་ལ་དྲན་རིག་ཅན་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་བ་ལ་བློ་བརྟན་པོ་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དབང་རྣོན་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར།

རྩ་དྲུག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྩ་ཉོན་དྲུག་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། ཡུལ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་འབྲལ་དཀའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྙོམས་འཇུག་ལ་ཆགས་པ་དང་ཁ་ནང་བལྟས་སུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཐར་བར་རློམ་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་ཁྲོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ཡོད་དེ། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་དོ་བྱས་སོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་གསུམ་དང་། བདག་གི་གཉེན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་དང་། བདག་གི་དགྲ་ལ་ཕན་བཏགས་སོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མནར་སེམས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་བྱ་བར་སེམས་པའི་སེམས་རྒྱབ་མོ་འཆང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཉམས་པ་དང་། ཡིད་གདུང་ཞིང་ཕན་པའི་དོན་བརྗེད་པ་དང་། དགྲ་མང་

ཞིང་མཛའ་བ་ཤེས་ཀྱིས་སྡང་བ་དང་། མལ་དང་གཉིད་མི་བདེ་བ་དང་། དཔལ་དང་གྲགས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་ཚེ་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུས་སེམས་འཆང་ན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །

ང་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟས་བཏགས་པའི་གཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་མ་གུས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟས་བཏགས་པའི་གཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟས་ངའོ་སྙམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ནང་གི་མཐོ་དམན་དང་། བཟང་ངན་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །

དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དམན་པ་འདི་འདྲ་ལས་བདག་མཆོག་གོ་སྙམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རང་དང་མཉམ་པ་ལས་ལྷག་པར་ཁེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། རང་ལས་ལྷག་པ་ལས་ཀྱང་བདག་མཆོག་གོ་སྙམ

དུ་ཁེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་རློམས་ནས་ཁེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཡོད་དེ། རང་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་ནས། འདི་ལས་བདག་ཅུང་ཟད་དམན་ཙམ་མོ་སྙམ་དུ་ཁེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་རློམས་ནས་ཁེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། །ཅེས་དང་། མཛོད་ལས། ང་རྒྱལ་བདུན་ནམ་དགུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ང་རྒྱལ་དང་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་མ་རྟོགས་པའམ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྨོངས་པའམ་མ་རིག་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས། མ་རིག་པ་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་འདོད་ལ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྨོངས་པ་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་དང་། ལྟ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་མིན་གྱི་མ་

རིག་པ་གཉིས་འདོད་པ་དང་། ཐལ་རང་སོགས་ལ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའམ། ཕྲང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཐར་ལམ་གྱི་བར་ཆད་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ལམ་ལ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གསུམ་གྱིས་ལམ་ལ་འགྲོ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་ཐར་བ་ལ་སྐྲག་ན་འགྲོ་མི་འདོད། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་དུ་འཛིན་པས་ལམ་ནོར། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ནས་ཐར་བའི་གེགས་བྱེད་པས། དེ་གསུམ་ལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་ཞེས་འཕགས་ལམ་གྱི་ཐོག་མའི་སྤང་བྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཉོན་དང་པོ་བཞི་ལ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གཉིས་རེ་ཡོད་ལ། ཐེ་ཚོམ་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྤང་བར་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་ཅུང་ཟད་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

ལྟ་བ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་ཅིང་། བྱེད་ལས་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད

གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་དང་། ཡང་གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་བ་བཞི་དང་། ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་མཐོན་པོ་ཉི་ཤུ་སོགས་ཡོད་དོ། །ཕུང་པོ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་ཅིང་ཚོགས་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་སོགས་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་རྨོངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྤྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། བདག་ལྟ་དང་། བདག་རྨོངས་ཉོན་ཡིད་འདོད་ན་སོ་སོ་དང་། མི་འདོད་ན་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐར་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟའི་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པའམ། ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལྟ་ངན་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། བྱེད་ལས་ལྟ་ངན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཚུལ་འཆལ་གྱི་དམ་བཅའ་དང་། རལ་པ་དང་། མགོ་འབྲེང་སོགས་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་དང་། དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དག་གྲོལ་གྱི་རྒྱུའམ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། བྱེད་ལས་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལོག་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་དང་། བྱ་བྱེད་དང་། ཚེ་ལྔ་ཕྱི་སོགས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མེད་པར་འཛིན་ཅིང་བྱེད་ལས་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྡིག་སེམས་དམ་འཆའ་བ་སོགས་བླང་དོར་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐུར་འདེབས་ནི་ལོག་ཞུགས་ཆབ་ཆེ་བས་ལོག་ལྟ་ཞེས་བཏགས་སོ། །

དེ་ལྔ་ག་ལ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་

དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫས་ཡིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཤེས་འཚལ་དུ་སོང་བས་ན། དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། བྱེད་པ་དང་། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ལེགས་སྤྱད་དང་། ཉེས་སྤྱད་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་པོ་དང་། དགེ་སྡིག་གི་རྣམ་སྨིན་མེད་པར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་པ་དང་། ཕ་མ་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་དང་། གཙོ་བོ་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུར་ཞེན་པ་ནི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ལོག་ལྟ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་ལས། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུར་མངོན་ཞེན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དུ་མི་འཇོག་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱུར་ལྟ་བ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དུ་འཇོག་དགོས་པར་བཤད་དོ། །

ཡང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་གསུངས་པ་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་ཁ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་མཐར་ལྟ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་འཇིག་ལྟ་ལ་འཇོག་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ནི་ལྟ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཚུལ་གསུངས་སོ། །ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།

ལྔ་པ་ཉེ་ཉོན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལས། ཁྲོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁྲོ་བའི་གཞི་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རྡེག་པ་སོགས་བྱ་བར་འདོད་ཅིང་། བྱེད་ལས་གནོད་པར་ཞེ་མས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཞེ་སྡང་ནི་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། སེམས་ལ་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་མི་བཟོད་པར་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པའི་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བ་ནི། ཁྲོ་བའི་གཞི་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་རྡེག་པ་སོགས་བྱེད་པར་འདོད་པ། མེ་ལ་མར་ཁུ་བླུགས་པ་ན་མེ་ལྕེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གྲྭའི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་བཀོད་དོ། །

འཁོན་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁྲོ་བའི་གཞི་ལ་དམིས་ནས་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུན་མི་གཏོང་ཞིང་། གནོད་པ་དང་གནོད་ལན་བྱ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་གཉེར་བས་འཁོན་འཛིན་ཞེས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །

འཆབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་གསང་ཞིང་སྦེད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས

འགྱོད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆབ་པ་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པར་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ལ། མཛོད་ལས་འཆབ་པ་རྟོད་དོ་ཞེས་ལུགས་གཉིས་གསུངས་སོ། །

འཚིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁྲོ་བའི་གཞི་ལ་དམིགས་ཞིང་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ལུས་ངག་གི་ལས་རྩུབ་པོའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཚིག་པ་ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་ལས་སྐྱེ་བར་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་ལས། འཚིག་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས། །ཞེས་དང་། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་དུ། ཚིག་བརླང་བས་ཞེར་འདེབས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། མཛོད་ལས། སྡིག་པ་ལ་ཞེན་པས་འཚིག་པ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། སྡིག་པ་ལ་ཞེན་ནས་མི་ཏོང་བ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། འཚིག་པ་སྡིག་ལ་ཞེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བྱུང་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཞུང་སོ་སོའི་ཚིག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཕྲག་དོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟེན་བཀུར་ལ་

ཆགས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བར་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ལ། བཤད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

སེར་སྣའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དམ་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་གཏོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡོ་བྱད་མ་བསྟུངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། ཚོག་མི་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། འཁྲུག་པ་དང་། རྩོད་པའི་གཞིར་ཡང་འགྱུར་བས། སྲེད་པ་དང་སེར་སྣ་སྤང་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་གཟུངས་འཐོབ་པར་སྒྲོམ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ལོག་འཚོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་འཚོ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཚུལ་འཆོས་དང་། ཁ་གསག་དང་། གཞོག་སློང་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་དང་། རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཚུལ་འཆོས་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །དབང་པོ་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ཁ་གསག་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །ཚིག་འཇམ་སྨྲར་ནི་སྨྲ་བ་ལོ། །གཞོག་སློང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྫས་ལ་བསྔགས་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་རྙེད་པའི་

ཕྱིར། །མདོན་སུམ་གཞན་ལ་སྨོད་བྱེད་པ། །རྙེད་པས་རྙེད་པ་རྣམ་འདོད་པ། སྤུར་ཐོབ་ལ་བསྟུགས་བྱེད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྙེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱི་ཚུལ་བཅོས་མ་སྟོན་པའི་ཚུལ་འཆོས། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་གཞན་འདྲིད་ཅིང་། གཞན་ངོ་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་ནི་ཁ་གསག །ཀུན་སློང་དེའི་སྒོ་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་རྫས་ལ་བསྟུགས་པ་སོགས་ཟུར་གྱིས་སློང་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་གཞོག་སློང་། སྦྱིན་བདག་ཁྱོད་གཏོང་ཕོད་དང་བསོད་ནམས་ཆེ་ཞེས་སོགས་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་བསླངས་ན་ཡང་སེར་སྣ་ཆེ་སོགས་མི་འོས་པའི་སློང་ཚིག་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ། རྒྱལ་བོ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་ལ་བྱིན་ཀྱང་མ་ བླངས། དད་ལྡན་ཁ་ཅིག་གིས་བྱིན་པ་བླངས་ཞེས་སོགས་རྙེད་པའི་བསྟུགས་པ་དང་། རྙེད་པ་འཚོལ་མཁན་གྱི་བསྟུགས་པ་སྨྲ་བ་ནི་རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྙེད་པ་ཆུང་དུ་པར་བསྟབས་ནས་རྙེད་པ་ཆེན་པོ་ཚུར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ཟེར་བ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མང་ངོ་། །

ཁ་གསག་སྨྲ་བ་སོགས་ནི་ངག་གི་ལས་མི་དགེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཀུན་སློང་ནི་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་། ལོག་འཚོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཁ་སག་གླུ་དང་ཚིས་གར་བཞིན། །བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་བརྣབ་སེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་མཚོན་ནས་ཚིག་གཅིག་སྨྲ

བ་དང་། ལག་པ་བསྐྱོད་ཙམ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཀུན་སློང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཡོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་ལ་མི་མངོན་པར་སྦྲ་བའི་ཐབས་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆབ་པ་དང་འདི་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། འཆབ་པ་ནི་སྦྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། གཡོ་ནི་སྦྲ་ཐབས་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་བདེ་བས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་བག་མེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས་རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པས་སེམས་གཏུགས་པའམ་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །

རྒྱགས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དགའ་བདེ་ཙམ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བག་མེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པར་འཚེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་རྣམ་པར་མཐོ་འཚམས་པར་

བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ངོ་ཚ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཉེས་སྤྱོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པའམ། ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཀྱང་འཛེམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲེལ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འཛེམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པ་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དུ་འདོག་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ནི་བཤད་པ་སྔ་མ་དང་མཐུན་ནོ། །

རྨུགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཡང་ལུས་སེམས་ལྕི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་ཧོག་ཧོག་པོའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉིད་དང་རྨུགས་པས་ལུས་ལྕི་ཞིང་སེམས་རྨོངས་པས་ཆོས་ཀྱི་འདུན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་འཕེལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལས་ཉམས་ཤིང་། ཁམས་ཧོག་པོར་བྱེད་ཅིང་ཚིག་མི་གསལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འདོད་ཡོན་སོགས་སྡུག་པའི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མ་ཞི་བར་ཕྱིར་ལ་འཕྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་གེགས་བྱེད་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲོ་བ་དང་གནོད་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། འཕྲོ་བ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ལ། གནོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྨུགས་པ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་ན་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

མ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལས་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་དང་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་མི་ཆེས་པའམ་མ་དད་ཅིང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་དད་པ་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དད་པའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་མ་དད་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེའོ། །

ལེ་ལོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགེ་བའི་ཆོས་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་པ་སེམས་མི་སྤྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་

སེམས་མི་བསྲུང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་མི་འབད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་མི་དགེ་བ་འཕེལ་ཞིང་། དགེ་བ་འགྲིབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་དང་བག་ཡོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་ལེ་ལོ་སྤངས་ཏེ་བག་ཡོད་བསྟེན་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་གཅིག་པུར་ཤེས་དགོས་སོ། །

བརྗེད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་ཞིང་བརྗེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་རྣམ་གཡེང་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་རྙེ་ཞིང་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས། མཛོད་ལས། དྲན་པ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་ཀུན་བཏུས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་སྡིག་ལྟུང་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡིག་པ་དང་ལྟུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལྟུང་བ་ནི་བཅས་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཁོ་ནར་འབྱུང་ལ། སྡུག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

རྣམ་གཡེང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། རྣམ་པ་འཕྲོ་ཞིང་གཡེང་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཆགས་བྲལ་ལ་

བར་དུ་གཅོད་པའི་དུག་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒོད་པ་དང་རྣམ་གཡེང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒོད་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྣམ་གཡེང་ནི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཕྲོ་ཞིང་དུག་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲོ་བ་དང་རྣམ་གཡེང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འཕྲོ་བ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ལ། རྣམ་གཡེང་ནི་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཡེང་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ། ནང་གི་གཡེང་བ། མཚན་མའི་གཡེང་བ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བ་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འཕྲོ་བ་ཕལ་ཆེར་དང་རྒོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བྱིང་བ་ཐྲ་རགས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱང་བའི་སྲེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྲེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཡོད་དེ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཡོད་དེ། ལམ་མཆོག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་ཡོད་བཞིན་དུ་དམན་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉེ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཞིང་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་

དག་རྩ་ཉོན་རྣམས་དང་ཉེ་བའམ། དེ་དག་གི་ཆར་གཏོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས། འཆབ་པ་ནི་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས། འཚིག་པ་དང་། ཕྲག་དོག་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས། སེར་སྣ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས། སྒྱུ་དང་གཡོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས། རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས། རྣམ་པར་འཚེ་བ་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས། མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་གཉིས་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས། བག་མེད་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཆར་གཏོགས། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་གཡེང་གཉིས་ཀྱང་དུག་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པར་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ལ། ཡང་བག་མེད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆ། རྣམ་གཡེང་ནི་ངར་འཛིན་གྱི་ཆ། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་དུག་གསུམ་གྱི་ཆ། མ་དད་ལེ་ལོ་རྨུགས་གསུམ་ནི་གཏི་མུག་གི་ཆ་ལ་བཏགས་པས། དེ་དང་དེའི་རྫས་ཡིན་པ་དང་། འདིར་ཆ་དང་རྫས་དོན་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། མཛོད་དང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་སོགས་ལས་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཙམ་ཡང་གསུངས་སོ། །

སྤྱིར་རྩ་ཉོན་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཉེ་ཉོན་ཡིན་ཀྱང་། མཛོད་ལས། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ཕྲག་དོག

སེར་སྣ་རྒོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་རྨུགས་པ་གཉིད་དང་ནི། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་པ་ལྟར་བརྒྱད་དང་། བྲེ་སྨྲས་ཁྲོ་བ་དང་། འཆབ་པ་བསྣན་ཏེ་ཉེ་ཉོན་བཅུར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཉེ་ཉོན་མིན་ཏེ། ཉེ་ཉོན་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ཉེ་ཉོན་མིན་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆི་སེམས་ཟླ་མོའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཉེ་ཉོན་མིན་ཏེ། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཉོན་དྲུག་ཀྱང་འདིའི་ཉེ་ཉོན་མིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཉེ་ཉོན་ནི་རྩ་ཉོན་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཕུང་ཞེས་པ། །གང་དེ་འང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲི་མ་དྲུག་ཡོད་དེ། གཞན་འདྲིད་པའི་སྒྱུ་དང་། སེམས་འཁྱོག་པོར་བྱེད་པའི་གཡོ་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་ནས་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། ཉེས་པ་དམ་པོར་བྱེད་པའི་འཆིག་པ་དང་། མནར་སེམས་མི་གཏོང་བའི་འཁོན་འཛིན་དང་། ལུས་ངག་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་འཚམས་པའི་རྣམ་འཚེ་དང་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་ཉོན་ལས་ཉེ་ཉོན་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། སེར་སྣ་གསུམ་འདོད་ཆགས་ལས་འབྱུང་། འཆབ་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། སྙིད་པ་

ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། རྨུགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་། ཁྲེལ་མེད་གསུམ་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འགྱོད་པ་ཞེ་ཆེམ་ལས་འབྱུང་། ཁྲོ་བ་དང་། ཕྲག་དོག་གཉིས་ཁོང་ཁྲོ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ཉོན་དེ་རྣམས་རྩ་ཉོན་དེ་དག་དང་ཉེ་ཞིང་དེའི་རྒྱུན་མཐུན་པ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྩ་ཉོན་དང་། ཉེ་ཉོན་གྱི་འཕྲོས་དོན་འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། ཉོན་མོངས་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དྲུག་དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་དྲུག །རྒྱུའི་རྟེན་ཀུན་གཞི། གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་དྲུག །གྲོགས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་སྟོན་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བྱུང་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔྱད་པའི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པས། རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངོས་བཟུང་སྟེ། དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཅི་ཐུབ་ལ་བརྩོན་པ་ནི། བླ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀའ་བསྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་འདུལ་བའི་ཐབས་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།

དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལས། དང་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དད་པའི་ཡུལ་

གསུམ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའམ། དད་པ་དང་འདོད་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་བྱེད་ལས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། དད་པ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། ནུས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་། འདོད་པ་སྟེ། འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་སོགས། བདེན་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་། མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པའི་དད་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དང་ཞེས་པས་དང་བའི་དད་པའི་དམིགས་ཡུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་ཆུའི་རྙོག་པ་དྭངས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྙོག་པ་སངས་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དུ་སོང་བའི་དད་པ་དེ་དང་བ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནུས་པ་ཞེས་པས་མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པའི་དམིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་ཀུན་གཉིས་སྤང་ནུས་དང་འགོག་ལམ་གཉིས་ཐོབ་ནུས་སུ་ཤེས་ནས་ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་དེ་འདོད་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ལས་སེམས་དང་བར་བྱེད་པའི་དད་

པ་ཞེས་དང་། དགའ་བ་ནི་དད་པ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི་གུས་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་མོད། དགའ་བ་དང་དད་པ་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་གི་བུ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ལ་དགའ་བ་ནི། དགའ་བ་ཡིན་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡུག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ནི། དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་ལྟ་བུ་ནི། དགའ་དད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ blang་དོར་གྱི་ལེགས་ཉེས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་དགའ་བ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་འདོད་པ་གསུམ་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་སོང་བའི་དད་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་གནད་འདུ་བས་ན། དད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དང་། དད་པའི་དབང་པོས་རྣམ་བྱང་མཐའ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པར་གསུངས་པས་རྒྱ་བའི་གནད་འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམས་ཤིང་། བྱེད་ལས་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་དེ། བདག་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ཡིན་པས་ཉེས་སྤྱོད་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་མི་རུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲེལ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ

ལ་འཛེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཉེས་སྤྱོད་སྤོང་ཞིང་ལེགས་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་དེ། བདག་ཉེས་སྤྱོད་འདི་འདྲ་ལ་ཞུགས་ན་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཐུགས་ཁྲེལ་བར་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲེལ་བ་དང་། སྨད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་མི་རུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་པས་སྤང་གཉེན་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ལུས་སེམས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བཀོལ་དུ་རུང་ཞིང་། བྱེད་ལས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་སོགས་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་། གཉིད་རྨུགས་གཉིས་དང་། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་དང་རྨུགས་རྒོད་ལ་ཁམས་གསུམ་གའི་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་འདོད་ཁམས་གཞིར་བཞག་གི་གཉིད་རྨུགས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། སྐྱེད་པའི་རྒྱུའམ་ཟས་དང་། བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོར་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྨྱ་བ་དང་། བྱི་རྨྱང་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་མི་ཟིན་པ་སོགས་གཉིས་

ཀའི་ཟས་སུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་ཀས་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཅིག་པར་མཚུངས་ཏེ། གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཞི་གནས་སུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཟས་གཅིག་སྟེ། སྔོན་གྱི་རྩེ་རྒོད་དང་། དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་དྲན་པ་དང་། ཉེ་དུ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སོགས་གཉིས་ཀའི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། གཉིས་ཀས་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། མི་སྡུག་པ་སེམས་པ་ནི་འདོད་འདུན་གྱི་གཉེན་པོ། བྱམས་པ་ནི་གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟས་མི་གཅིག་སྟེ། སྡུག་པའི་མཚན་མ་ནི་འདོད་འདུན་གྱི་ཟས། ཁོང་ཁྲོ་ནི་གནོད་སེམས་ཀྱི་ཟས། དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་མི་གཅིག་པ་ཤེས་སླའོ། །འདི་ལྔ་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་ཤས་ཆེར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྨུགས་གཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྒོད་འགྱོད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་ཅིང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དེ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་ནང་ཚན་གྱི་ཤིན་སྦྱངས་ནི་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ནི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་

ཤིན་སྦྱངས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྦྱངས་ནས། ལུས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་ཞིང་། བལ་ལྟར་ཡང་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རེག་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆགས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྲིད་པའི་ཡུལ་དང་། སྲིད་པའི་ཡོད་བྱད་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་མེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་། སེར་སྣ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བས་མ་ཆགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་འདུན་མོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྲིད་པའི་ཡོད་བྱད་ལ་ཆགས་པ་བཟློག་ཐབས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་བདེ་བ་ནི་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་ཚུལ་སེམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཆགས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཟས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། སྤོང་བ་དང་། སྒོམ་ལ་དགའ་བའི་མ་ཆགས་པ་བཞི་འཕགས་པའི་རིགས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་དང་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

སྤང་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཞེས་སྤང་གི་དམིགས་ཡུལ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སྡང་ལས་གྱེས་བའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ཕར་ཞོག་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པས། དེ་གཉིས་ནི་ཁམས་ཐམ་འདོད་ཁམས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འདོད་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཚུལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྤང་མེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ནི་ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། འཚིག་པ་དང་། ཐྲག་དོག་དང་། རྣམ་འཚེ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤོང་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་བདག་གིར་བྱས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་དང་། བྱམས་སྙིང་རྗེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཏེ། གཤེ་ཡང་སླར་མི་གཤེ །ཁྲོས་ཀྱང་སླར་སྒྲ་མི་ཁྲོ །བརྡེག་ཀྱང་སླར་མི་རྡེག་མཚང་བྲུས་ཀྱང་སླར་མཚང་མི་འབྲུ་བ་སོགས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་ལ་བསླབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྨོངས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གང་རུང་ལ་

དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་དགེ་རྩ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་འདྲའོ། །སྐྱེས་ཐོབ་ནི་སྔོན་གྱི་སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཏི་མུག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སམ། ལུང་ལས་སམ། བསམ་པ་ལས་སམ། རྟོགས་པ་ལས་ཤེས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་འདྲ་ཡང་། ཤེས་རབ་ནི་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་མེད་པ་ལ་རྣམ་པ་མ་མངོན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག །ཤེས་རབ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟློག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་མེད་པ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། གོ་

ཚའི་བསྟོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་བའི་བརྟོན་འགྲུས་དང་། མི་འགོང་པའི་བརྟོན་འགྲུས་དང་། མི་ལྡོག་པའི་བརྟོན་འགྲུས་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྟོན་འགྲུས་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས་བརྟོན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན། གོ་ཆ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མི་འགོང་བ་དང་། མི་ལྡོག་པ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ནི། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སྤྲོ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་ཚེ་རྟག་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་གྱི་སྤྲོ་བ་དང་། འཇུག་པའི་ཚེ་མི་ཞུམ་པ་དང་མི་ལྡོག་པའི་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་། ཞུགས་པའི་ཚེ་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་སྤྲོ་བ་ལྔའི་འཛོག་ཚུལ་གོ་སླ་ཞིང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དང་པོ་གོ་ཆའི་བརྟོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །མ་ཆགས་མི་ཞུམ་ཆོག་མི་ཤེས་བརྟོན་འགྲུས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ །

བརྟོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེ་ལོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕོངས་ཤིང་། འདི་ཕྱིའི་དོན་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལེ་ལོ་ལ་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་དང་། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དང་། སྙིད་ལུག་གི་ལེ་ལོ་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དང་། འཆི་བ་མི་

རྟག་པ་དང་། ཕྱི་མའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་ནས་ལོང་ཡོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཀག་ནས་ལོང་མེད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིད་དང་། སྙོམ་ལས་དང་། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བདེ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ལེ་ལོ་དང་པོ་གཉིས་འགོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་གོམས་ན་སླ་བར་འགྱུར་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་བཀག་སྟེ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

དེ་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགེ་བའི་ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །དེ་ཡི་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་བསྒོམ་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་མོས་པ་ནི་འདུན་པ་ཡིན་ལ། དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། འདུན་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསམ་ནས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བཟོད་པའམ་བརྩེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་གནོད་འཚེ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཞེ་སྡང་མེད་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གནོད་གཞི་བཅས་ལས་ལྡོག་པའི་སོ་སོར་ཐར་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་

ནང་དུ་འདུ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་སེམས་རེ་རེའི་ནང་དུ་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་ནི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བཟུང་བར་བྱའོ། །

བག་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སེམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གནས་འཕེལ་པར་བྱེད་པ། དགེ་རྩ་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་སྔོན་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། དབུས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པར་སྤྱོད་པ་གསུམ་དང་། སྔ་ནས་བྱ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་བག་ཡོད་ལྔ་སྟེ། རིམ་བཞིན་མི་དགེ་བ་འདས་པ་སྤྱོད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་སྡོམ་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཀུན་སློང་བརྟག་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལྔ་ལ་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས་གསུངས་སོ། །

མཛོད་ལས། བག་ཡོད་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཅེས་སྤྲས་དང་། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་སྲུང་བ་ལ་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནས་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཉོན་མོངས་ཆ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ཞིག་གཉེན་པོས་བཀག་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འཕྲོག་པའམ། ཡང་ན་

སེམས་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་སྐྱེད་པས་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་སོང་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་སྐྱེད་འོང་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དཔེར་བརྗོད་ན། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་འདུག་སྙམ་ནས་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྙིང་པོར་བཟུང་ནས་རྩོད་བཅད་པ་ན་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཡང་ཉོན་མོངས་གཞན་ལ་ཐོན་མ་བྱུས་ན་དེའི་རིང་ལ་ཉེས་སྤྱོད་དུ་མས་གོས་ནས་རྒྱུད་ཆེས་མ་རུངས་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་འདུལ་བ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྙམ་ནས་བསྒོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། རྨོངས་པའི་དགྲ་ལ་ཐོན་བྱེད་པ་ངོར་ནས་ཆོས་མ་ཉན་ཞིང་མ་བསླབས་པས་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་འདྲུག་ལྡོག་ལ་ཆེས་རྨོངས་ནས་རྒྱུན་དུ་ལྟུང་བས་འཇོམས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་བ་ལྟར་རོ། །

བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྡིག་ལྟུང་སྤང་བྱུང་བ་འགྲོད་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པའི་བག་ཡོད་དང་། མ་འོངས་པའི་སྡིག་ལྟུང་དྲན་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་ཅིང་འཆོས་པ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པའི་བག་ཡོད་དང་། སྡིག་ལྟུང་བྱུང་མ་ཐག་པ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་བྱས་ཏེ་འཆོས་པ་ནི་དབུས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པའི་བག་ཡོད་དང་། ཉེས་པ་མ་བྱུང་བའི་སྔ་རོལ་ནས་ཕྱིན་ཆད་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་ནི་སྔོན་གྱི་དུས་སུ་བྱ་བའི་བག་ཡོད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་བྱའོ་སྙམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འདྲུག

པའི་བག་ཡོད་པ་སྟེ་བག་ཡོད་ལྷ་འདུལ་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བག་ཡོད་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་། ཐར་བའི་སྒོ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། བག་མེད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། བྱིང་རྨུགས་སོགས་སེམས་བྱུང་དུ་མའི་ཚ་ལ་བཏགས་པར་གསུངས་པས། བག་ཡོད་བསྲུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཡིན་པས། སེམས་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་དྲན་ཤེས་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དབང་ཕྱུག་ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྟན། །དེ་ནི་བསྒྲིམས་ནས་མངོན་པར་བསྲུང་བགྱི་སྟེ། །དྲན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀུན་འཇིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དྲན་པ་མ་ཉམས་ན་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་ཞེས་པ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད། དབང་ཕྱུག་ལུས་གཏོགས་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ལ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་གནས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། བྱིང་རྒོད་ཞི་བའི་སེམས་མཉམ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་བྱུང་རེ་རེའི་བྱེད་ལས། དམིགས་རྣམ

གྱི་སྒྱུ་རིས་ཞིབ་པར་ཤེས་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་སོ་སོ་དང་། དམིགས་རྣམ་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཅི་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ནི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད་དམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་པ།

གཞན་འགྱུར་ལ་བཞི་ལས། གཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་ཡུལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བཟུང་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་ནང་དུ་སྡུད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་བྱ་བ་འཚོར་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཐོན་མ་བྱས་ན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ཀྱང་ཚེ་ཕྱེད་དོན་མེད་དུ་འཛད་པར་འགྱུར་བས། གཉིད་ཀྱང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཞོལ་བར་བྱའོ། །

འགྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་སེམས་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འགྱོད་པ་དགེ་བར་མངོན་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་འགྱོད་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གསུངས་པའང་སྣང་མོད། ལུང་མ་བསྟན་ལ་འགྱོད་པ

དགེ་མི་དགེ་གཉིས་འཇོག་དགོས་སམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རགས་པའམ་རྩིང་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ། བྱེད་ལས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱོད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྟོག་པ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་ཀའི་བྱེད་ལས་ལ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་མི་གནས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ནི་རྩིང་བ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བྱེ་སྨྲས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་བྱུང་ཚེ་ཉེ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཆུ་གྲང་གི་ནང་དུ་མར་བཅུག་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་ཧ་ཅང་རྩིང་བར་མི་བྱེད། དཔྱོད་པས་ཧ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་བྱེད་ཅེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་བས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཀུན་ནས་སློང་བ་རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཀུན་ནས་སློང་བ་དཔྱོད་པར་བརྗོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་རྟོག་པ་ནི་དོན་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གཞན་འགྱུར་བཞི་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དགེ་མི་དགེའི་སེམས་བྱུང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་བྱུང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་དགེ་བ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་དང་། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ་དང་། སློང་བའི་དགེ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ནི་དང་པོ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཉིས་པ་དང་། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ནི་གསུམ་པ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ནི་བཞི་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་པར་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཐར་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་གཉིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་སློང་བའི་དགེ་བ་ཡིན་པར་མཛོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་མེད་དང་། སྡང་མེད་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་གསུམ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ལས་གང་བསགས་ཐམས་ཅད་དགེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཆགས་སྡང་གཉིས་དང་། གཏི་མུག་ཕལ་ཆེར་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་ལས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཞེ་སྡང་། བཏང་སྙོམས་ལས་གཏི་མུག་རྒྱས་ནས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་

ན་དེ་གསུམ་ལ་འཆིང་བ་གསུམ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། འདོད་པའི་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། དགེ་བའང་དཀར་ནག་འདྲེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ལྟུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྟུང་མ་བསྟན་གྱི་སྲེད་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ནི་རྩེ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་སེམས་མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ལྟུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་མི་རུང་ཞེས་བྱེ་སྨྲས་འདོད་ལ། ཉི་འོག་གི་བྱེ་སྨྲས་སྲེད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། རྨོངས་པ་བཞི་ཀ་ལྟུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་འདོད་ཅིང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ལྟུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཞིའོ། །སྲེད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པའོ། །སྲེད་པས་ནི་རོ་མྱང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སོ། །ལྟ་བས་ནི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སོ། །ང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སོ། །མ་རིག་པས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་དང་། དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་ལྟུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་

འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱིས་དུལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ཞེས་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་བྱེ་སྨྲས་ནི། འཇིག་ལྟ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་མིན་ཏེ། བདག་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཡང་འཇུག །བདག་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་ལས་སུ་ལ་ཡང་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ལྟ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་མིན་ཏེ། ཕུང་པོ་དང་ཡང་མཐུན། ཐར་པ་དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་དང་མཐུན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དང་ཡང་མཐུན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལས་ལོག་པ་ལ་གཏན་དུ་བར་ལྟ་ཞིང་། ཐར་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྦྱིན་གཏོང་ལ་འཇུག་ཅིང་། ང་རྒྱལ་ཡང་བདག་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་ལས་མི་གནོད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་པར་མཛད་པ་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་

སྤང་འདོད་ཚུལ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་གཉེན་པར་བྱ་བ་དེ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་གཉེན་པར་བྱ་བ་དེ་སྒོམ་སྤང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་རྣམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ནི་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཆ་ནས་སྒོམ་སྤང་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མཐོང་སྤངས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡང་སྤང་བྱ་དེ་སྤང་བ་ཡིན་ཀྱང་གཏན་སྤངས་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཉེན་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། ཅེས་དང་། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་དང་། བཟོད་པས་གཉེན་མིན་སྒོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཛོད་ལུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་མིན་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་མཐོང་སྤང་གྱ་བརྒྱད་དང་། སྒོམ་སྤང་བཅུ་སྟེ་ཕྲ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བཅུ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ལ་བདུན་རེ། ལམ་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་དེ་འདོད་པ་ན་བདེན་བཞིའི་

མཐོང་སྤང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་བཞི་བོར་བས་ཉེར་བརྒྱད་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་ལྔ་དང་། ལྟ་མིན་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བར་བ་གཉིས་ལ་བདུན་རེ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་མེད་དེ། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་སོགས་སུ་འཛིན་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་དོར་བྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པས་དག་པར་འཛིན་ན་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཐ་མ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་འཇིག་ལྟ་མེད་དེ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐར་ལྟ་ཡང་མེད་དེ་མཐར་ལྟ་ལ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་འཛིན་པ་གཅིག་དགོས་པས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུགས་འདིར་སྒོམ་སྤང་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ལྟ་མིན་ལྔའི་ནང་ནས་འདོད་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བཞི་ལ་སྒོམ་སྤང་རེ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུར་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་པ་དང་། གོང་མའི་ལུགས་ལ་དེ་དང་ཅུང་

ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་བཞི་བཅུ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གཉིས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་རེ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། སྒོམ་སྤང་ལ་འདོད་པར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་སྟེ་ལྔ་མིན་བཞི་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པ་ལྔ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་བཏུས་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་བཅུའོ། །སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དགུའོ། །སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནའང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་སོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དྲུག་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་།

ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཁོང་ཁྲོ་བར་མ་གཏོགས་པ་ལྔའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཇི་ལྟ་བར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནའང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་བཅུ་དྲུག་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། མཐོང་སྤང་གོ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། ཁམས་གསུམ་ཀའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྣང་ན་ཡང་ཅུང་ཟད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞིབ་པར་བྱས་ན་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པ་དང་དོན་མཐུན་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་འཇིག་ལྟ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་ལྟ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྐུར་བ་འདེབས་པའམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་དངོས་སུ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་དངོས་སུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དེ་ལ་དངོས་

སུ་ལོག་ཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་དངོས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ནི་བདེན་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ནི་བརྒྱུད་ནས་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་ངན་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་ནི་བརྒྱུད་ནས་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་ཤིང་"(མཐོ་)བར་[1] བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བོ་དེ་ལ་བརྒྱུད་ནས་ལོག་ཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བཞི་བོ་དེས་དམིགས་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོ་ནི་དབང་གིས་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། རང་དང་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་སོགས་ལྟ་ངན་ལ་སྲེད་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡུལ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་ལ་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་ན་དེ་གཉིས་ཡུལ་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་ཞུགས། ང་རྒྱལ་

༡ མ་ཕྱི། ཤོག་གྲངས༨༨ཐིག་ཕྲེང་༦ན། (མཐོ་)བར་ *དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་དཔེ་རིང་། ༣༦བ༡ན། ལྟ་ངན་ལ་སྲེད་པར་

ནི་ལྟ་ངན་དང་། གཞན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པས་ན་སེམས་ཅན་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་ཞུགས། འཇིག་ལྟ་ནི་གང་ཟག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་། མཐར་ལྟ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་། ལོག་ལྟ་ནི་"(ཡོད་པའི་ཆོས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པས་ལྟ་བ་དེ་)[༣] གསུམ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་ཞུགས། མཆོག་འཛིན་གཉིས་ནི་ངན་པ་ལ་མཆོག་དང་། མ་དག་པ་ལ་དག་པ་དང་གྲོལ་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་ན་ལྟ་བ་ལ་ལོག་ཞུགས། ཐེ་ཚོམ་ནི་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་ཞུགས། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པས་ན་ཡུལ་དང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་ཞུགས་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཀུན་འབྱུང་ནི་རྒྱུ་དང་། སྡུག་བདེན་ནི་འབྲས་བུའི་ཆར་བསྡུས་ནས། སྡུག་ཀུན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྡུག་ཀུན་གཉིས་ལ་ལོག་ཞུགས།

ཡང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་གྲོགས་དང་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་ན་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་འཁོར་བ་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ལམ་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འགོག་ལམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ལོག་

༣ མ་ཕྱི། ཤོག་གྲངས་༡༩ཐིག་ཕྲེང་༧ན། (ཡོད་པའི་ཆོས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་"སྒོ་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པས་ལྟ་བ་དེ་) *དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་དཔེ་རིང་། ༣༨བ༥ན། ཡོད་པའི་ཆོས་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་ན་དེ་

པར་ཞུགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ནི་ཡུལ་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟ་བར་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ང་རྒྱལ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །མ་རིག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྒྱུ་དང་གཞིའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་སྐྲག་པ་སྐྱེད་པས་ལོག་པར་ཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལོག་ཞུགས་རྣམས་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་ཡིད་བསླད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཅིག་ཆར་དུ་སྤོང་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་སྤང་ལ་ལོག་ཞུགས་མ་བཤད་ཅིང་། སྐོར་དགུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་དང་། གཉེན་པོ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་སྤོང་དགོས་པས་ལོག་ཞུགས་སུ་མ་བཤད་པར་ཚུང་

འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་བཤད་པ།

ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་ཡང་ཐལ་རང་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མཛོད་ལུགས་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཟག་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིང་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེ་ན། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་ན། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་གྲོགས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བདག་རྐྱེན་གྱི་དབང་པོ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ཡིན

ཏེ། སྲེད་ལེན་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྲིད་འགྱུར་དུ་བཅིང་བའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཟག་པའི་ས་བོན་གྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དུ་འཁོར་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་བོ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་འདུ་མ་བྱས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཟག་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བཟློག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་ལུགས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་དང་། རང་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཚུལ་སོགས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་ལྔ། ཀུན་འབྱུང་གི་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀའི་ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཏེ། བསྡོམས་པས་མ་རིག་པ་གཉིས། བཅུ་གཅིག་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བས་སོ་གསུམ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་ནས་ལྟ་བ་འཇིག་མཐར་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་དགུ་ནི། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཁམས་དང་ས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་དོན་ནི་མཛོད་ལས། སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐལ་བ་མཉམ་ཞེས་པ་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གཅིག་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔར་དམིགས་པས་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དང་། ཁམས་མི་གཅིག་པའམ་མི་འདྲ་བའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔར་དམིགས་པས་ཁམས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁམས་སྐལ་མཉམ་ཡིན་ལ་ས་སྐལ་མཉམ་མིན་པའང་ཡོད། དམིགས་པ་དང་རྒྱུའི་ཀུན་འགྲོ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། །

ཀུན་འགྲོ་རྣམས་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་

རྣམས་ལོག་ཞུགས་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཏེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཐམསཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ཅིང་། རང་འབྲས་ཉོན་མོངས་ཅན་དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་གྲུབ་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་སྐབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་གཉིས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་འོག་ནས་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་ཀྱི་གནས་ཉིད་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། ཞེས་པ་འདིར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་གང་སྤེལ་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་གང་སྤེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་ལས་སམ། ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བས་ན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ་

དྲུག་པོ་ཟག་མེད་ཡུལ་ཅན་དང་། དེ་ལས་འདོད་པའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་འགོག་པ་ལ་མི་དམིགས་པར་རང་ས་ཁོ་ནའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་མེད་ཡུལ་ཅན་གཞན་གཉིས་ལ་འདྲ་བ་དང་། འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་མེད་ཡུལ་ཅན་གསུམ་གྱིས་ཟག་མེད་ས་དྲུག་གི་ལམ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ལམ་མཐོང་སྤང་གིས་ས་དགུའི་རྗེས་ཤེས་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མིན་པས་འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཡུལ་མིན་ལ། ཆོས་ཤེས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་མིན་པས་གོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །

ཨོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འགལ་མེད་འཇོག་ཤེས་པ་དཀའ་བར་མཁས་པས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་འགོག་ལམ་ལ་མི་དམིགས་པར་མ་ཟད། ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དམིགས་ནུས་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྡུག་བྱ་དགོས། ཞེ་སྡང་གི་ཡུལ་ལ་གནོད་པའི་མཚན་མ་ལྟ་བུ་དགོས། ང་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མ་ཞི་བའི་མཚན་མ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དང་། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་

ནས་རང་རིས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱང་། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་དང་བདག་ལྟས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གོང་ས་ཡང་འོག་སའི་སྲིད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་འོག་སའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྲ་རྒྱས་ཐམ་ཅད་ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འདུང་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲིད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པ་ལ་ཟག་པ་མི་རྒྱས་གསུངས་པ་འདི་གནད་དུ་བཟུང་ནས་སྲིད་པ་འགོག་ཅི་ཐུབ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གོང་འོག་འདི་དག་བསྡུས་ཚད་ཀྱི་རྩོད་པ་ཕོན་ལྷུར་ལེན་པའི་གསར་བུ་བ་དག་ལ་མཁོ་ཆུང་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། བདག་དང་བདག་འདྲའི་དཀྱུ་ཚོད་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཞིབ་པར་ཤེས་ནས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤོང་བར་གྱུར་ཅིག་གུ་སྙམ་ནས་བྲིས་པ་ལགས་སོ། །

མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་གོ་སླ་ཞིང་། ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཚུལ་ལ། རང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་དང་། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔེ་ནི། གླགས་ཚོལ་པའི་དགྲ་དང་། མི་གདུག་པ་ཅན་ལྷན་ཅིག

ཏུ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པའི་དཔེ་ནི། དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཆང་གིས་དུག་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཟག་མེད་ལ་མི་རྒྱས་པའི་དཔེ་ནི། དུག་ལ་སྔགས་བཏབ་པས་དུག་གི་ནུས་པ་འཇོམས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་བཏུས་ལས། དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་པར་བལྟའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དམིགས་པའོ། །མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་སོ། ས་གོང་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་དང་། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །གཞི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བ་རྒྱས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདོད་ཆགས་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་རྒྱས་པར་བརྟན་པའི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་དག་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་བཤད་པའི་བབ་མ་ཐུན་པ་མང་མོད་ཀྱང་། ཐལ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་

ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། །

མཛོད་ལས་ཕྲ་རྒྱས་དང་། འཆིང་བ་དང་། ཀུན་སྦྱོར་དང་། ཟག་པ་དང་། ཆུ་བོ་དང་། སྦྱོར་བ་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། ཕྲ་བཤད་སོ་སོར་ཡོད་དེ། རྟོགས་དཀའ་བས་ཕྲ་ཞིང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ན་ཕྲ་རྒྱས་དང་འཁོར་བར་འཛོག་པས་ན་ཟག་པའམ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པའམ་འཛག་པས་ན་ཟག་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕྱིར་བའམ་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དུ་འཕྱིར་བས་ན་ཆུ་བོ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་འགྲོ་བ་སོ་སོར་སྦྱོར་བའམ་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྦྱོར་བས་སམ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བས་ན་སྦྱོར་བ་དང་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། ཟག་པ་ལ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་གསུམ་དང་། ཆུ་བོ་ལ་འདོད་པའི་ཆུ་བོ། སྲིད་པའི་ཆུ་བོ། མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་བསྣན་པས་བཞི་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་སོགས་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་བསྣན་པས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་མ་རིག་པ་བཞི། སྒོམ་སྤང་མ་རིག་པ་དང་ལྔ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལྔ་ལྔ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་འདོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་དཀྲིས་དང་བཅས་པ་ནི་

འདོད་པའི་ཐག་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ནི་སྲིད་པའི་ཐག་པ་ཡིན་ལ། ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བ་རྣམས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་དང་ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་རྣམས་དམིགས་རྣམ་གསལ་བས་ཟུར་དུ་ངོས་བཟུང་ནས་འདུལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་མ་རིག་པ་ཟུར་དུ་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚན་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་དོན་ནི་སྲིད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་ནི་དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བས་གྲོགས་ལ་མ་བསྟེན་པར་འཁོར་བར་འཇོག་པ་དང་སྲིད་པ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། འདོད་པའི་སྦྱོར་བ། ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེར་ལེན་གཉིས་ཀ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནར་བཞེད་ལ། ཀུན་སྦྱོར་རིགས་བཞིའི་རང་གི་རྩ་ཉོན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཀྱང་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བཞེད་དེ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་སྦྱོར་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། རྩ་ཉོན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་འཆིང་བའི་ཀུན་སྦྱོར། མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར། ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་དེ་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཉོན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་མིན། གཟུགས་ཀྱིས་ནི་མིག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་མིན་གྱི། འདུན་པའི་

འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་འདི་འདིའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་གནད་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་
ཉིད་འཆིང་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བཅིང་བཞིན་དུ་སྐྱེ། བཅིང་བཞིན་དུ་འཆི། བཅིང་
བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཚོར་བའི་
དབང་གིས་འཆིང་ཚུལ་སོགས་དུ་མ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། ཀུན་སྦྱོར་དགུའི་ནང་ནས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཟུར་དུ་ཕྱེ་ནས་
བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ལོག་ལྟ་གསུམ་ནི་ཁམས་
གསུམ་ན་དྲུག་དྲུག །མཆོག་འཛིན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ན་རྫས་
ཀྱི་གྲངས་དྲུག་ཚན་དུ་འདྲ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་འདྲ་བ་དང་།
ཡུལ་མཆོག་འཛིན་ཡང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་
ཀུན་སྦྱོར་ཡོད་དེ། ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་གཉིས་ཉེ་ཉོན་གྱི་ནང་ནས་མི་དགེ་
བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས། དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ཉེས་དམིགས་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་བྱེ་སྨྲའི་
ལུགས་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་
སོགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགོངས་པའི་གནད་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་སྤུན་འབྱིན་པ་དང་། ཐག་བསྲིང་བ་དང་། དྲུངས་ནས་འབྱིན་པའི་བཤད་

སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཕོ་ནར་གོ་དགོས་སོ། །

ཡང་ཉེ་ཉོན་གྱི་ནང་ནས་ཁྲོ་བ་དང་། འཆབ་པ་གཉིས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་རང་དབང་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ནུས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རང་དབང་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཐག་དོག་སོགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཐལ་ཆེར་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པས་རང་དབང་ཅན་མིན། གཞན་འགྱུར་གྱི་ནང་ནས་འགྱོད་པ་ནི་སེམས་བྱུང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་མིན་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་སོ་སོ་ལ་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་བྲི་བར་མ་ནུས་སོ། །

ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་། ཆུ་བོ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མདུད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། ཐ་བ་དང་། དྲི་མ་དང་། སྡིག་པ་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། ཅི་ཡང་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་། ཕོངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུངས་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། རིམས་ནད་དང་། ནག་སྦྱོར་དང་། གེགས་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐལ་ཆེར་ཡང་མཛོད་དང་འདྲ་ཙམ་ཡོད་ལ། ཡང་མཛོད་ལས། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སུ། །མཚུངས་

ལྡན་ཞེ་སྡང་བཟློག་པ་པོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། །འདོད་ཆགས་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་ཇི་ལྟ་བར་ཐེ་ཚོམ་དང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཇི་ལྟ་བར་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ང་རྒྱལ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མ་འདྲེས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པའོ། །ལྟ་བ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྟ་བ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །རྨུགས་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བཤད་པའི་བབས་འདྲ་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། མགོ་སློས་ཙམ་ལས་བྲི་མ་ནུས་པས་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པ་གོང་མགོ་འོག་གི་གཞུང་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་ནས་གསུང་རབ་

གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ལྷ་མིན་གྱི་ནང་ནས་མ་རིག་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ། ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲ་དང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་མ་རིག་པ་ནི་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས། གང་ཟག་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་ལ་རྨོངས་ཤིང་། གང་ཟག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་མི་ཤེས་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་རྨོངས་པའི་ལྷ་མིན་གྱི་སེམས་བྱུང་གཅིག་ལ་འདོད་ཅིང་། རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྨོངས་པ་ཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་རིག་པ་མེད་ཙམ་དང་། རིག་པ་ལས་གཞན་དང་། རིག་པ་ཆུང་བའམ་དམན་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་འགལ་ཟླ་སྟོན་པའི་དགག་སྒྲ་ཡིན་པར་གཉིས་ཀས་འདོད་ཀྱང་། འགལ་ཟླ་བྱེད་ཚུལ་ནི་ཡུལ་ལ་མུན་པ་བབས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་བྱེད་དང་། རྨོངས་པའི་སྒོ་ནས་དང་། འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་ཞུགས་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གིས་འཇིག་ལྟ་སོགས་ཤེས་རབ་ངན་པའམ།

དམན་པ་ལ་མ་རིག་པར་འཇོག་མི་རུང་སྟེ། ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ནི་འཇིག་ལྟ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ལ། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མ་རིག་པ་གཉིས་འཇུག་ན་རྫས་མཚུངས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱེད་དང་། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་དང་འགལ་ཟླ་སྟོན་པའི་དགག་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། མི་མཛའ་ཞེས་པས་མཛའ་བའི་འགལ་ཟླ་དང་། མི་བདེན་ཞེས་པས་བདེན་ཚིག་གི་འགལ་ཟླ་སྟོན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཤེས་རབ་མེད་པའམ་བཀག་ཙམ་དང་། ཤེས་རབ་མ་ཡིན་པའམ་དེ་ལས་གཞན་ཙམ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པའམ་དམན་པ་ཙམ་དང་། ཤེས་རབ་ཉུང་བའམ་ཆུང་བ་ཙམ་དང་། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའམ་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་ནས་འགལ་ཟླར་གྱུར་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཆགས་མེད་དང་སྡང་མེད་ཞེས་པ་ལྟར་གཉེན་པོའི་དོན་ཅན་གྱི་འགལ་ཟླ་སྟོན་པའི་དགག་སྒྲ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ལུགས་འདིར་ཡང་རྨོངས་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཀྱང་འཛིན་ཚུལ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། །

འདོད་ཆགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

མ་རིག་པ་ནི་གྲོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་འགྲོགས་ནས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་གཅིག་པུ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལས་གསར་བསགས་ལ་ཡང་སྲིད་པ་དགོས་ལ། ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ལ་ཡང་སྲིད་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སར་སྲིད་པ་མི་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ས་འོག་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་གསོག་པར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྲིད་པ་དང་། དགུ་པ་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྲིད་པ་དང་། རྩ་ཉོན་ནང་གི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བརྒྱད་པ་སྲིད་པ་ནི་ཚོར་བའི་རོ་མྱང་བ་ཙམ་ཟད་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་མ་འོངས་པའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་ལེན་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

ལེན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་དགུ་ མ་རིག་པ་ལྔ་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པ་ཉེར་ལེན། སྲིད་པའི་སྦྱོར་བ་མ་རིག་པ་དང་

བཅས་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་དོར་བའི་ལྷག་མ་སྔྲོར་བ་སུམ་ཅུ་ནི་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལེན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཟུར་དུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲངས་ཅན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་། མེ་དང་ཆུར་འཇུག་པ་དང་། མི་སྨྲ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། ས་ལ་ཉལ་བ་དང་། དྲི་མ་དང་། འདམ་རྫབ་ཀྱིས་གྲོལ་བར་རེ་བའི་ཕྱི་རོལ་བའི་ལམ་ཅམ་ཐར་པའི་གེགས་སུ་ཤེས་ནས་སྤོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེན་པ་བཞིར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་བདག་སྨྲ་ལ་ཞེན། ཕྱི་ནང་གི་སོ་སྐྱེས་ཕལ་ཆེར་འདོད་ཡོན་ལ་ཞེན། ཕྱི་བའི་རབ་བྱུང་རྣམས་མཐར་ལྟ། ལོག་ལྟ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལ་ཞེན་པ་དང་། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ལ་ཞེན་པ་ཐླང་བྱར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ལྔའི་ནང་གི་འཇིག་ལྟ་མ་གཏོགས་བཞི་དང་། ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་དང་། ལྟ་ངན་བཅུ་བཞི་དང་། བཅུ་དྲུག་སོགས་ནི་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུལ་དང་། འཇིག་ལྟ་ནི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་སྨྲ

ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་བདག་སྨྲ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤྱོད་ཚུལ།

ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་མཛོད་ལུགས་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་སྤྱོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་བྱེད་ཟད་པས་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་པ་སྤངས་པས་སྤོང་བ་དང་། སྒོམ་སྤང་ནི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡོངས་དག་པར། །ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ཇི་ལྟར་སྤོང་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་དང་། གང་ཞིག་གང་ལས་སྤོང་བའོ། །ཇི་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་རྟེན་པས་སོ། །

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་གང་ཞེ་ན། བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པའོ། །གཉེན་པོ་རྟེན་པ་གང་ཞེ་ན། མ་སྐྱེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལམ་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བས་སྤོང་ཞེ་ན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤོང་སྟེ། ཆོས་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་

བར་བྱེད་པའོ། །གང་ཞིག་གང་ལས་སྤོང་ཞེ་ན། འདས་པ་ནི་འགག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟ་བྱུང་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྤོང་ངོ་། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་བྱུང་བ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྣང་བ་དང་མུན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ནོ། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བས་མ་འོངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སྤོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་དང་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དགོས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་གྱི་གནད་དབུ་ཚད་ལས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་སྨྲས་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བར་བཤད་པ་མ་གཏོགས། སྤང་བྱ་དེ་དང་དེ་གཏན་ནས་ལྡོག་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ལ་རག་ལས་པར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སོགས་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་དང་། གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་འགག་འགྱུར་གྱི་བརྡ་དོན་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་དུངས་ནས་འབྱིན་པ་ལ་

ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ངོས་བཟུང་སྟེ། སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་དགོས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་བརྟགས་ནས་བླང་དོར་གྱི་བྱ་བ་ལ་དྲན་ཤེས་བསྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་མཛོད་ལས། མིང་གི་སྒོ་ནས་རྫས་སུ་བཅུ། །དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྙོམས་དགའ། །རྟོགས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདུ་བས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཟུངས་ཤིག །

ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་སེམས་གཅིག་ཡུལ་གཅིག་དང་ཡུལ་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱིའི་སྣང་བ་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག

ཚུལ་དང་། བློ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། བྱེ་སྨྲས་དབང་ཤེས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡུལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དེ། ཛ་བ་ཏ་ཧ་དང་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་ཡུལ་རེ་རེ་བ་དང་། ཙ་ཙོའི་སྒྲ་དང་། ཁྲ་བོ་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་པས་ཀྱང་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ལུགས་ལ་མིག་ཤེས་དང་། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡང་དུས་གཅིག་ལ་གཅོད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཛིན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གཅིག་ཆར་དུ་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་ཤེས་གཅིག་གིས་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་དུས་གཅིག་ལ་གཅོད་པར་འདོད་དེ། མཛོད་ཀྱི་གང་སྐྱེལ་ལས། རེ་འགའ་ནི་ལྤུའི་བར་གྱིས་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་ལྷོ་བཀག་པ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་གི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། གྲངས་མཉམ་རིམ་འཛིན་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་། སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ་དང་། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་སོགས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རེ་རེ་ལ་ཡང་བློ་དོན་མཐུན་དང་། དོན་མི་མཐུན་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། བློ་དོན་མཐུན་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་དཔྱོད་དང་། བཅད་ཤེས་སོགས་དང་། བློ་དོན་མི་མཐུན་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་ཞེས་པས་བཅད་ཤེས་གཅོད། མི་བསླུ་བ་ཞེས་པས་ལོག་ཤེས་དང་། རིག་པ་ཞེས་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་དབང་ཕྱུག་སོགས་གཅོད་པར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་མཐུན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་པར་རློམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བླང་དོར་ལེགས་པར་སྤྱད་ན་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་རྨོངས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། གསར་དུ་ཞེས་པ་རྟོག་གེ་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་བཅད་པ་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་འདོད་མི་འདོད་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་མངོན་སུམ་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་ཞིང་གསར་

དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་མདོ་སྡེ་བས་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱང་མདོ་སེམས་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བས་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་ཅིང་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་རྟེན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་དང་། གྲགས་པའི་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་རྟེན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་རྟེན་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྡའམ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་

གི་རྟེན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་དང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱུགས་རྫིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལ་ཕར་རྒྱབ་ན་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་གཉིས་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བརྡ་དུས་ཀྱི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་མིང་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་ལ་མིང་གི་ཐ་སྙད་མ་སྦྱར་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པོར་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་དེ་དང་པོའི་མཚན་གཞི་དང་། སྐྱེས་བུ་རྟ་ཞོན་པ་འདི་སུ་ཞིག་སྙམ་དུ་མིང་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ལ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱབ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་མངོན་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྣང་ཚུལ་དང་འཛིན་ཚུལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་དང་། མངོན་སུམ་བཞིར་ཕྱེ་མ་ཕྱེ་སོགས་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པ་རང་རིག་འདོད་མཁན་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདོད་མཁན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ། །དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་། རང་རིག་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་ཡང་མེད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་གཞན་རིག་དང་། མྱོང་ཙམ་ཀྱི་ཆ་རང་རིག་ཏུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གང་ཡང་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་རང་ཡུལ་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ནང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་པས་རང་ཉིད་གསལ་ཙམ་གྱི་ཡན་

གང་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེལ་དྭངས་པ་ཞིག་རས་སྔོན་པོའི་སྟེང་དུ་བཞག་ན་ཤེལ་རང་ཉིད་དྭངས་པའི་ཆ་དང་། སྔོན་པོས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཆ་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། མར་མེ་སྣང་བ་ལ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་གསལ་བའི་ཆ་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་རིག་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་རང་རིག་འདོད་པར་མཐུན་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་བཞིས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དབང་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། དབང་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་འདྲའི་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱི་བར་རེ་རེ་ལ་ཚད་མ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་མངོན་

ལས་བྱུང་ཞིང་། དེའི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པའི་ཚ་ནས་བཞག་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་རིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སོགས་ལྔ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཚད་མ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཚད་ཅན་དུ་གསུངས་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་གཞལ་བྱ་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིད་མངོན་དུ་འཇོག་དགོས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞི་ཕྱེ་བའི་ནང་གི་ཡིད་མངོན་ནི་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེས་ཤིང་། དེའི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འཛིན་རྣམ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པར་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚད་མ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་འཛིན་རྣམ་རང་

རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞིབ་པར་ཕྱེ་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཡིད་ཤེས་གཞན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ཡིད་མངོན་དང་། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། མདོ་སྡེ་བས་རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་མངོན་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེའི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་རིག་དེ་ཡིད་མངོན་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་རིག་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཚད་མ་དང་། བཅད་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་

འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་བ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཞེས་པ་དེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ།

ཚད་མ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སོགས་རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྣམས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་ཅིང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དོན་སྤྱིའི་སྣང་བ་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དབང་ཡིད་སྤྱིལ་མར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་སོགས་རྒྱ་གར་བས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་ན་ཡང་། རང་ལུགས་ཕྱི་མ་ལྟར་བཞེད་ལ། བོད་ཀྱི་ཚད་མ་པ་རྣམས་དབང་ཡིད་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དུས་མཉམ་པས་འཁྲོས་རྩེ་བར་འདོད་དོ། །འཁྲོས་བརྩེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས། མིག་ཤེས་དེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མིག་དབང་གིས་བདག་རྐྱེན་དང་། དེའི་གཟུང་དོན་གྱིས་དམིགས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དུས་མཉམ་པར་སྐྱེ་བ་ནས་མཐར་འགག་པའི་བར་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཁྲོས་གསུམ་དུ་གྲགས་

པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་དང་། དབང་མངོན་གཉིས་ལྡོག་པ་རིགས་ཐ་དད་ཡིན་པས་སོ་སོ་དང་། དེ་གཉིས་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་གཉིས་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ནས། འགྲོས་གསུམ་དུ་བརྩི་བ་ནི། བྲམ་ཟེ་ཤཾ་ཀར་ན་ནྡའི་དགོངས་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྲམ་ཟེའི་གཞུང་གང་ན་ཡང་མེད་ལ། འགྲོས་བརྩིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཅིང་། འགྲོས་བརྩིས་ཀྱང་རུང་ཙམ་དུ་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། འགྲོས་ཀྱི་གྲངས་ལ་བླང་དོར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ལྔ་ལྔ་བུ་རྫས་རིགས་མི་གཅིག་པ་དང་། རྫས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་རིགས་མི་གཅིག་པའི་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་དང་། དབང་མངོན་དང་། རྟོག་པ་ལྔ་བུ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་ལ། མིག་ཤེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྔ་བུ་ལྡོག་པ་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཚད་མ་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

མཛོད་ལུགས་ལ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་དུས་མཉམ་པ་མི་འདོད་པས་འགྲོས་གསུམ་མི་བརྩི་བར་གསུངས་སམ་སྙམ་སྟེ། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྟོག་པ་ངེས་ཤེས་སོགས་འདྲེན་པས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དབང་ཡིད་སྤེལ་མར་

སྐྱེ་བ་དང་། དབང་ཡིད་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་འགྲོས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བརྟེ་བ་དང་། ཡིད་མངོན་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད་མཁན་བྱུང་བ་སོགས་ཞིབ་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ།

ཡང་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ཡོད་དེ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་དོན་གྲུབ་པ་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དེ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་གོ་དོན་དང་། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་ལ་ངེས་པ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། མེས་བཙོ་སྲེག་གི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འཇལ་བའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་དང་། ཟའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གོམས་པ་ཅན་ལྟ་བུ་གོམས་པ་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་གཉིས་ཀྱང་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་དང་པོ་བ། མངོན་སུམ་ཡིད་མ་གཏད། འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་དང་གསུམ། མངོན་སུམ་ཡིད་མ་གཏད་

ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སླར་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་དང་། ཡོད་པ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། དོན་ལ་ཨུཏྤལ་ཡིན་པ་ལ། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ཙམ་ངེས་ཀྱང་། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྣང་ཡུལ་སྔོན་པོ་ཙམ་ངེས་ཀྱང་། གང་གི་སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་ཤ་བ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཡལ་འདབ་ཅན་གྱི་ཤིང་དུ་ངེས་ཀྱང་། ཤ་བའམ། སེང་ལྡེང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཙམ་ངེས་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་འོད་དམར་པོ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མར་མེ་དང་ནོར་བུའི་འོད་སོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འོད་ཡོད་པ་ཙམ་ངེས་ཀྱང་། མར་མེ་ལྟ་བུའི་འོད་སྤྱི་དང་། མར་དཀར་གྱི་མར་མེ་ལྟ་བུ་འོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ལས་བཤད་ལ། དེ་སོ་སོར་འབྱེད་

པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་། གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་རྒྱུན་མཁན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་སོགས་ཀྱི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །དོན་ལ་ཨ་ཀ་རུ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཤིང་དུ་ངེས་ཀྱང་ཨ་ཀ་རུ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པའི་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱའི་དོན་མཐར་ཐུག་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྔོང་པོ་ཨ་ཀ་རུ་ཡིན་པ་དེ་འཇོག་ཀྱང་། དེའི་གཞལ་བྱའི་དོན་མཐར་ཐུག་ལ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཤིང་ཡིན་པ་ཙམ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། དོན་ཞིབ་པར་མ་ངེས་པ་གང་ཞིག །ཤིང་དེ་ཨ་ཀ་རུ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཚེ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་མཐར་ཐུག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པ་ཅིག་དགོས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ངེས་མི་ཆོག་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། བཅད་ཤེས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མིན་གྱི་བློ།

ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལ་དོན་མཐུན་དང་། དོན་མི་མཐུན་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཟུང་བ་ལྟར་ཁས་བླང་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་

ན་གཉིས་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་བཞིའི་བཅད་ཤེས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས། རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་། བཅད་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོགས་ཟིན་དྲན་པ་ཙམ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་དྲན་པའི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་མཐར་ཐུག་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་པ་དང་། མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ལ་དབང་ཤེས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུལ་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྒྲོ་སྐྱོབས་དང་། རང་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ངེས་པ་གཉིས་གང་རུང་དང་བྲལ་ཞིང་། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསར་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་སྐྱོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་

པ་གཅོད། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ཞེས་པས་ལོག་ཤེས་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པས་ཐེ་ཚོམ་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། གསར་དུ་ཞེས་པས་བཅད་ཤེས་དང་གཞི་མཐུན་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་ངེས་པ་ཡང་དག་དང་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཡོད། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ངེས་པ་མ་སྐྱེད་ན་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཤེས་ནས་བླང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་དག་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡང་ཡིན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །དབྱེ་ན། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག་གསུམ་ཡོད།

ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ལ་རྩེ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྩ་ཉོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ལྷར་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟག་གམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ལོག་རྟོག་དེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཐེ་ཚོམ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལོག་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི་གངས་རི་སྔོར་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་རྟར་སྣང་བའི་ཡིད་ཤེས་ལྟ་བུ། སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འཁྲུལ་ཤེས་དང་ལོག་ཤེས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དོན་སྤྱི་དོན་དུ་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། ལོག་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གོལ་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་དེ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ནི་གསལ་སྣང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པས་རང་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་མིན་ལ།

ཡིད་དཔྱོད་ནི། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་ཞེན་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པས།

རང་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་བསླུ་བ་མིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ངེས་པ་ལ་གེགས་བྱེད་དང་ལོག་ཤེས་ནི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་ཅིང་། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་སྤྱང་བྱ་ཡིན་ཞིང་། བཅད་ཤེས་ནི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་བློ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བླང་དོར་ལ་ཞུགས་ན་རང་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་འཇོག་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དང་། འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་རྟོག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བདུན་ཡོད། མདོ་སྡེ་བའི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་པའི་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་འཕྲུལ་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པ་ལ་བཤད་དེ། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ། ཡུལ་ལ་གནས་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ། རྟེན་ལ་གནས་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ། གནས་ལ་ཡོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་ཡོད་དོ། །

དང་པོ་ནི་མགལ་མེ་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་མགལ་མེ་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་ནད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ཟས་ལ་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གྲུ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཞེ་སྡང་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་གང་སྣང་བ་དམར་ལམ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འཁྲུལ་རྒྱུ་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་སྟེ། དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ནི་ཏིལ་མར། ཆུ། མེ་ལོང་། སྨིག་རྒྱུ། བྲག་ཕུག སྔགས་རྫས། རང་སྤྱོད་པའི་གྲུ་རྣམས་དང་། ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་རབ་རིབ། མིག་སེར། ཐང་ཁྲིམ་ཟེམས་པ། རིམས་དང་གདོན་གྱིས་གཙེས་པ་རྣམས་དང་། ཡིད་དབང་ལ་གནོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ནི། རྫས་སྔགས། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བསླད་པ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་། རྨི་ལམ། ཆང་འཐུང་བ་སོགས་མཚན་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་མེད་ཀྱང་ཕྱིའི་རྐྱེན་གྱིས་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིའི་འཁྲུལ་རྐྱེན་མེད་ཀྱང་ནང་གི་རྐྱེན་ཀྱིས་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དབང་ལ་གནོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རགས་པ་ཡང་ཡོད་

དེ། ལུས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞིར་འཁྲུལ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་རིམ་བཞིན་ལུས་གཙང་བར་གྲགས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་མང་བ་བདེ་བར་གྲགས་པ་དང་། ཉི་མ་སྔ་ཕྱིའི་དབྱིབས་གཅིག་པར་གྲགས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་ལུས་ལེན་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པ་བཞི་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དབང་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ཕྲ་མོ་ཡང་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་གྲངས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། དུང་དཀར་སེར་སྣང་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། མགལ་མེ་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དབྱིབས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ནམ་གུང་གི་དུས་སུ་ཉིན་བྱེད་ཟི་ལམ་དུ་ཟིས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཚ་དུས་སྨིག་རྒྱུའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཆུང་ངུ་ལ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཚད་ལ་འཁྲུལ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་ལྟ་བུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། གཉིས་ཀའང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པ་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་ཤེས་དང་འཁྲུལ་རྒྱུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མཚོན་པར་

བྱ་བ་དང་། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་རྒྱུ་ངོ་སྤྲོད་ནས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་འཁྲུལ་མཁན་གྱིས་སྒྱུར་བའི་སྔགས་དང་སྨན་སོགས་ཀྱི་རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟ་ཅུ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་འཁྲུལ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བདག་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་སྐབས་དོན་འདིར་སྦྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་རགས་པར་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་ཡང་། སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཁས་ལེན། རྣམ་རྫུན་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་གསུམ་ག་ལ་འཁྲུལ་བར་ཁས་ལེན་པས། རང་རིག་ཚད་མ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་ཐལ་ཆེར་གྱི་སྣང་ཆ་ལ་འཁྲུལ་སྣང་གིས་མ་བསླད་པ་

མེད་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་དུ་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པ་མེད་པས་འཁྲུལ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲུལ་བ་གཏན་དུ་ལོག་པར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་བློ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་དང་། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་སོ་སོའི་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་མ་ནོར་བའི་སྤང་བླང་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་ཚོགས་འཇོམས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ལྷས་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ། གཅིག་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་གཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྣང་བ་ནི་རིགས་རྒྱུན་དང་། སྣང་བ་ནི་སྔེ་བདུན་རྒྱུན་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུགས་གཅིག་བུ་གཞིར་བཞག་པ་ལ་ཡང་གང་ཟག་མཆོད་དམན་སོ་སོ་དང་། རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་སྣང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཞིབ་ཆ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་ཡང་། བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་ཚེ་གཅིག་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་གཅིག་ཤེས་ལ་སྣང་ཡང་། གཅིག་ལ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་གཅིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ནི་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པས་འགྲུབ། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུད་གཞན་ཡིན་ལ། དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་རིགས་པ་དང་། བུ་རམ་གྱི་རོ་མྱོང་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་

སྣམ་སྐྱེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཡུལ་གྱི་གྲངས་བརྩི་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྣང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ་བཞིའམ། སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་བཞི་ལ་བརྩི་བའི་ལུགས་གཉིས་དང་། ཡང་སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། དམིགས་ཡུལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་བཞི་བཤད་པ་དང་། འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཆོས་དེའི་བླང་དོར་ལ་ཞུགས་པ་ན་མི་བསླུ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མེས་བཙོ་སྲེག་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་རིགས་རྒྱུན་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་གཞིར་བཞག་ཡིན་ནོ། །

ཤེས་པ་སོ་སོའི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་དེ། ཚད་མའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ལ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མེད་པས་དེའི་འཇུག་ཡུལ་མེད་ཀྱང་། ཚད་མིན་གྱི་བློའི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་དེ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ནི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ལ། སྣང་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་དོན་མི་གཅིག་ཀྱང་འགལ་བ

མིན་ཏེ། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་ལ་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། དབང་ཤེས་དེ་དང་དེའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ནི་རྟེན་གྱི་དབང་པོ་དེའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་གི་ཡུལ་བཞི་ཀ་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་དམིགས་ཡུལ་སོགས་ལ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེས་ཀྱང་ཞེན་པ་དང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཀྱང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་མི་རུང་སྟེ། རྟོག་བྲལ་གྱི་བློའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གསུམ་དོན་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེན་ཡུལ་དང་། སྣང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བློ་དེས་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། བློ་དེའི་སྣང་དོན་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་དེའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཆ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་དེ་ལ་ཆོས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དོན་དང་། བློ་དེ་ལ་ཆོས་དེའི་རྣམ་

པ་མ་ཞར་ཡང་ཕྱིས་སུ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བློ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེ་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་བར་རྟོགས་པས། སྒྲ་རྟག་སྟོང་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཤུགས་གཞལ་དང་། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་ས་ཕྱོགས་དེ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཤུགས་ལ་བུམ་མེད་གཞལ་བས། བུམ་མེད་དེ་དེའི་ཤུགས་གཞལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རིགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་། བློ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར།

སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་དང་། མངོན་སུམ་རྣམས་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེལ་འཇུག་གི་དོན་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ

ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཆོས་གཞན་བཅད་ཅིང་བཀག་པའམ། ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་པ་འཛིན་པའི་ཚེ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་སྣང་ཞིང་། འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བུམ་པར་བཟུང་པས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་བུམ་པ་ཡིན་པའམ། རང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་འཇུག་གི་དོན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་བཟུང་བར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། བུམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཚོགས་པའམ་འདྲེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཚུར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲ་རྣམས་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དང་། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་དང་། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་སྒྲ་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་གི་སྒྲ་གཉིས་སོགས་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་

སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡུལ་ལ་དོན་དང་མཐུན་པ་དང་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་མ་ཟད། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྟར། དེ་དག་གི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་བྱ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་སོགས་ཚོགས་ལམ་གྱི་དུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོར་ས་སྡེ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བས་བྲི་མི་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་མོད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་དཔྱོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པར་བྱས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཆེད་དུ་དྲན་ཐོ་ཙམ་བཀོད་པའོ། །

དེ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རིམ་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་ནི། འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་ཐར་བར་བགྲོད་ཚུལ་མི་ཤེས་ལ། འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་ཏེ། བརྟན་གཡོའི་སྣོད་བཅུད་མཐའ་དག་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་ལས་ཀྱིས་སྤྲུལ་བ་སོགས་སུ་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་ལ། ལས་ཀྱི་

རྩ་བ་ཉོན་མོངས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྷ་བ་ལྟ་དང་ལྷ་མིན་ལྟ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྣ་ཚོགས་བསགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་སྟེང་ནས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རིག་པ་དང་། སྲེད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། བཅུ་པ་སྲིད་པ་གཉིས་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་བདུན་སྡུག་བདེན་དང་འཕངས་འབྲས་ཤས་ཆེ་ན་ཡང་། མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནང་ཚན་གྱི་གཟུགས་ཅན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་རེག་ཚོར་སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་ལྔ་དང་། སྐྱེ་ཤ་གཉིས་ཀུང་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མིང་བཞིས་བསྡུས་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་། གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་དང་། དེའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པའི་ས་བོན་དྲུང་ཕྱུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་གྱིས་ཐར་བར་བགྲོད་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་

གྱི་སྐྱེ་འགག་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གིས་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་འགྲུབ་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་འཇུག་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་བསྡུས་ན། ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། སེམས་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ཐུག་པས། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་འགོག་པ་དང་དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གོང་དུ་སྤེལ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་འབད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་དགེ་བའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་གཅེས་འཛིན་དང་བདག་འཛིན་གྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་མི་ཉམས་ཤིང་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བགྲོད་པ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྙིང་པོ་གཅིག་ཕུར་བཟུང་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ལ་དཔྱད་པ། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་ལ་དཔྱད་པ། དད་པ་དང་མ་དད་པ་སོགས་སྤང་གཉེན་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་

དབྱེད་པ། སེམས་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་མིན་སོགས་གཞན་ལུགས་དུ་མ་ལ་དབྱེད་པ། རང་རིག་གཞན་རིག་དང་། དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་ལ་དབྱེད་པ། སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ལ་དབྱེད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཟུར་དུ་འགོད་པར་བྱའོ། །

ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཟད་བཀོད་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་སྐྱེས་སྦྱངས་དམན་པའི་ཁར་ལུས་སེམས་ཀྱ་བས་ནོན་ཆེ་ནས་མི་ལྡོགས་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གདན་ས་ལྗོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ནས་བསྐུས་གྲྭ་བློ་རྟགས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་སྔ་ཕྱི་མང་པོས་ཡང་ཡང་རྣ་བ་ཚ་བར་བསྐུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་སྣེ་དང་གྲྭ་རྒན་མང་པོས་མདོ་སྔགས་ལམ་རིམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་ཕན་ཚུན་གསུམ་ག་ལ་མཁོ་ཆེ་བས་ཅིས་ཀྱང་བྲི་དགོས་ནན་ཏན་བསྐུལ་བའི་ངོ་མ་བཅག་ཙམ་དུ་རྒན་པོ་རྙེམས་ལས་པ། ཤརཏྣ་ཧྲྀ་ཛེས་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུན་བློ་ལ་དྲན་ཚོད་དང་བསྟུན་ནས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་བ་ནི་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའོ། །

འདི་ལ་དག་ཟེར་དང་བྲི་བསུབས་ཅི་ལྡོགས་བྱུས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་ཤེས་དཀའ་བས་ནོར་བ་གང་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྡན་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བས་བརྩེ་བའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་དང་། དགེ་བ་གང་བསགས་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཁྱབ་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་ལ། སྙིགས་དུས་རྒྱུད་

པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་བརྗེ་བར་རྫོགས་ལྡན་དུས་ལྟར་འཕེལ་བ་སོགས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག། །།

སརྦ་མངྒ་ལཾ། །

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཀྱུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་གླུང་། །
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །
པར་དུ་བསྒྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡུའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྒྲུན་དང་བསྒྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཀྱུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །དགེའོ། །